

www.ro-md.net

Joint Operational Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020
Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020

THE PAST HAS A NEW FUTURE

Cross-border cooperation for the valorisation of the cultural heritage
in Galați, România, and Hîncești, Republic of Moldova
1HARD/2.1/25

TRECUTUL ARE UN NOU VIITOR

Cooperare transfrontalieră pentru valorificarea patrimoniului cultural
din Galați, România, și Hîncești, Republica Moldova
1HARD/2.1/25

Cultural and Historical Heritage in Hîncești, Republic of Moldova
Moștenirea Culturală și Istorică în raionul Hîncești, Republica Moldova

This project is funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Echipă de proiect:

Manager proiect: Elena Nichifor

Responsabil financiar: Svetlana Vrabie

Responsabil patrimoniu cultural: Elena Moraru

Responsabil tehnic: Adrian Tașcă

Responsabil pentru pomovare și comunicare: Epistila Iepure

Responsabil achiziții: Simion Lupașcu

Realizare grafică: Foxtrot SRL

Traducere: SRL Amadora SC

Proiect finanțat de Uniunea Europeană în cadrul Apelului 1 de propuneri de proiecte (Hard) al Programului Operațional Comun „România – Republica Moldova 2014–2020”.

Obiectivul General al Proiectului constă în: Valorificarea moștenirii culturale și istorice locale din regiunile Galați și Hîncești ca factor-cheie în creșterea atractivității teritoriale de ambele părți ale graniței.

În același timp, Obiectivele Specifice urmăresc:

Amenajarea, prin lucrări de extindere sau restaurare, a două monumente culturale, istorice și de arhitectură – Casa Gheorghiiade – Centrul Cultural „Dunărea de Jos” Galați, România (extindere), și Moara cu Aburi, Mereșeni, Hîncești, Republica Moldova (restaurare);

Promovarea patrimoniului cultural și istoric local material și imaterial în rândul locuitorilor și vizitatorilor din regiunile Galați și Hîncești;

Stabilirea unei viziuni strategice pentru valorificarea și promovarea durabilă a patrimoniului cultural și istoric local din regiunile Galați și Hîncești.

Valoarea totală a proiectului este de 1 737 165,98 Euro, el fiind implementat de UAT Județul Galați, prin Consiliul Județean Galați, România, Consiliul Raional Hîncești, Republica Moldova, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Galați, România, și Primăria Comunei Mereșeni, Republica Moldova.

Pe partea moldavă, Partenerii 2 și 4 în proiect își propun restaurarea unei Mori cu aburi, ce datează de la începutul sec. XX, aceasta fiind parțial funcțională și în prezent. Moara reprezintă și un obiect de patrimoniu arhitectural. Se așteaptă ca, prin restabilirea obiectului respectiv, păstrându-i-se destinația sa, și, respectiv, prin amenajarea teritoriului adiacent (1 ha), să fie creat un complex cu destinație cultural-istorică de nivel regional, cu posibilitatea utilizării lui atât în scopuri culturale, cât și de agrement.

CUPRINS

ARGUMENTARE	5
PATRIMONIUL ISTORIC	7
Reflecții istorice	7
Localități cu cele mai vechi origini (Ciuciuleni, Călmățui, Mereșeni, Lăpușna, Cățeleni, Hîncești, Boghicieni etc.)	8
Patrimoniul cultural	18
Biserici	18
Valorile culturale ale raionului Hîncești	26
Potențial cultural	33
Învățământ artistic	37
Biblioteci	39
Muzeu și Obiective Turistice	39
Personalități marcante născute în raionul Hîncești	53
Concluzii	56

ARGUMENTARE

Situat în inima țării, în zona Codrilor seculari, raionul Hîncești este o veritabilă carte de vizită a Republicii Moldova. Plai cu adânci rădăcini în istorie, cu oameni vrednici și ospitalieri prin generații – acestea sunt primele caracteristici ale raionului Hîncești. Beneficiind de o poziție geografică deosebit de avantajoasă, cu un cadru natural de invidiat, potențialul lui face posibilă o dezvoltare economică de perspectivă. Având o suprafață de peste 1480 kilometri pătrați, 63 de localități și circa 120 000 de locuitori, raionul Hîncești se plasează printre primele 3, cele mai mari din țară. Teritoriul său este traversat de Coridorul auto internațional M21 Balcani, iar prin Vama Internațională Leușeni se înregistrează o circulație intensă de mărfuri, pasageri și turiști spre și din Uniunea Europeană.

Centrul administrativ al raionului este orașul Hîncești – urbe populată de aproximativ 18 mii de cetățeni, care înregistrează o dinamică impresionantă, unde sunt concentrate majoritatea unităților industriale, economice, comerciale, băncile, instituțiile de stat și socio-culturale.

Relieful raionului este predominant colinar cu înălțimi curpinse între 100 și 350 m și este diferențiat în trei zone: codru, stepă – păduri deluroase și stepa Prutului. Teritoriului raionului îi corespunde o suprafață neomogenă de cernoziom, unele părți conțin soluri argiloase. Raionul Hîncești dispune de peste 72 mii hectare de teren agricol și 39 mii ha de păduri. Condițiile naturale prielnice ale raionului semnifică un veritabil punct forte. Astfel de factori ca relieful colinar, compoziția solurilor, numărul mare de zile însorite, existența unor vaste terenuri de pășuni, masive împădurite, favorizează practicarea agriculturii, viticulturii și vinificației, pomiculturii, legumiculturii, creșterea animalelor, colectarea mierii și produselor apicole etc.

Lipsa sau sărăcia de zăcăminte minerale și bogății naturale pare să nu se transforme într-un motiv de disperare pentru populația din partea locului, întrucât această lacună este compensată generos cu un alt potențial – cel istoric, cultural, obiceiuri, tradiții, oameni talentați în diferite domenii.

Raionul Hîncești are o pondere istorică deosebită. În acest sens, traseul său pornește de la începuturile civilizațiilor pretimpurii, cu trecere lină în antichitate, făcând o escală în evul mediu, ajungând în sec. XIX și mai departe în epoca contemporană. Săpăturile arheologice au descoperit în satele Ciuciuleni, Călmățui și Stolnieni ș.a. vestigiile ale civilizației Cucuteni-Tripolie

și, respectiv, o fortăreață geto-dacică, datând din secolele IV-III înaintea erei noastre. În Evul Mediu, pe teritoriul actual al raionului trecea celebrul Drum Moldovenesc, care asigura o legătură între Orient și Occident. Iar drumeții și negustorii obosiți în lungile lor peregrinări puteau găsi la hanurile și târgurile de aici și adăpost, și hrană, să beneficieze de mici reparații, fierărit, alte servicii de care aveau nevoie etc. Foarte multe comunități din raion se pot mândri cu o vatră medievală, un lăcaș de cult ortodox sau un monument istoric. Unele din ele au o valoare inedită: Curtea Domnească de la Lăpușna, Biserica de lemn din Cotul Morii, Mănăstirea Hîncu, Complexul Manuc-Bey din orașul Hîncești și altele.

Localitățile rurale mari – Cărpineni, Lăpușna, Sărata Galbenă, Pășcani, pe lângă aspectul său istoric, se remarcă și prin tradițiile păstrate cu grijă până în prezent, prin meșterii populari iscusiți, a căror faimă depășește cadrul local. Alături de municipiul Hîncești, aceste localități pot deveni adevărați poli de conservare și promovare a patrimoniului cultural al raionului.

Prin prezenta broșură, autorii s-au străduit să realizeze o sarcină care se impunea mai de demult: sistematizarea valorilor culturale și istorice, la nivel raional, care-s absolut admirabile, dar, totuși, rămâneau oarecum dispersate și în mare parte necunoscute pentru împătimiții de frumos, turiștii și vizitatorii străini ai raionului nostru. Totodată, lucrarea va înlesni activitatea în cadrul aceluiași proiect asupra atingerii altui obiectiv/livrabil preconizat – elaborarea Strategiei locale de valorificare a patrimoniului cultural și istoric din raionul Hîncești.

PATRIMONIUL ISTORIC

Reflecții istorice

Raionul Hîncești a scris în istoria sa pagini inedite care fac referire la existența culturii ce aparține uneia din cele mai timpurii civilizații din Europa, constituite cu câteva secole înainte de apariția așezărilor umane în Mesopotamia și Egiptul Antic, fiind vorba despre cultura Cucuteni-Tripolie (mileniile VI-III până la Hristos). Denumirea provine de la localitățile în preajma cărora au fost descoperite pentru prima dată vestigii ale acesteia (Cucuteni un sat din apropierea Iașului (România) și Tripolie – localitate din Ucraina), raionul Hîncești situându-se la granițele de sud ale părții centrale a acestei formațiuni.

În anul 1978, tânărul pe atunci arheolog Ion EREMIA, fiind preocupat de expediții, săpături arheologice, dar și de istoria satului de baștină, Ciuciuleni, raionul Hîncești, întreprinde o serie de periegeze, soldate cu descoperirea a șapte așezări, dintre care două au fost atribuite culturii Cucuteni-Tripolie și cinci – comunităților getice.

Reprezentanții civilizației cucuteniene aveau ca ocupații principale agricultura și creșterea animalelor. Ei cultivau grâu, orz, mei, mazăre, cânepă și struguri. Câmpurile erau lucrate cu ajutorul săpăligii confecționate din coarne de cerb sau din lemn cu vârful din piatră. Ulterior, pământul va fi cultivat cu ajutorul unei săpăligi speciale, la care erau înjugate animale de tracțiune. Recolta se strângea cu seceri din lemn cu lama din bucățele de silex și cu seceri din aramă. Cucutenienii creșteau diferite animale domestice, cum ar fi vitele cornute mari și mici, caii și porcii, iar dintre păsări – găinile. Vânătoarea avea un rol secundar. Iar meșteșugurile, dimpotrivă, dețineau un loc important. Oamenii acelor timpuri confecționau mai multe tipuri de obiecte din silex, piatră, os, corn, lut, scoică și aramă. În calitate de unelte de muncă, ei utilizau secera, sfredelul, brăzdarul, săpăliga.

Un grad înalt de dezvoltare a atins prelucrarea ceramicii. Vasele cucuteniene sunt de diferite forme și foarte frumos ornamentate cu desene în culori. Pentru a o face mai rezistentă, olarii ardeau ceramica în cuptoare speciale. Culorile predominante pe ceramica Cucuteni sunt roșul, albul și negrul. O altă îndeletnicire era țesutul. Era practicat țesutul stofelor din fire de lână de oaie și cânepă. Cucutenienii practicau metalurgia și cunoșteau tehnica obținerii

și prelucrării aramei, din care se confecționau cuțite, sule, ace, iar mai târziu seceri, topoare, pumnale, obiecte de podoabă (mergele, pandantive, brățări etc.).

Următoarea etapă distinctă este antichitatea, îndeosebi perioada când au trăit pe aceste meleaguri geto-dacii (secolele IV-III înainte de erea noastră) și timpurile de după cucerirea Daciei de către Imperiul Roman. Dovadă sunt numeroasele obiecte caracteristice, descoperite de arheologi într-un șir de localități din raion.

Ulterior, se găsesc prea puține date istorice mai detaliate (rezultat al diferitor invazii și ravagii, la care s-au dedat triburile barbare, războinice și nomade, ele însă apărând din belșug în Evul Mediu, începând cu sec. XIV, XV și mai târziu, în înscrisuri oficiale, hrisoave, documente de proprietate etc. de pe timpul domniilor lui Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Alexandru Lăpușneanu etc.

Localități cu cele mai vechi origini

CIUCIULENI

Situri arheologice descoperite de profesorul Ion EREMIA în preajma satului Ciuciuleni, raionul Hîncești.

Ciuciuleni I. Situl se află la cca 4 km nord-vest de s. Ciuciuleni, pe malul stâng al râului Cogâlnic, în punctul numit de localnici „Tăbuceasca”, de pe malul unui iaz cu același nume. Așezarea are dimensiunile de cca 150 × 50–70 m și este amplasată pe un promontoriu nu prea înalt. De la suprafața solului au fost recoltate fragmente de ceramică și bucăți de lut ars. Ceramica, conform morfologiei, arderii și culorii a fost atribuită de către V. Marchevici fazei B a culturii Tripolie.

Ciuciuleni II. Situl se află la cca 1,5 km vest de la marginea de nord-vest a satului, pe un platou înalt, numit de localnici „Dealul Poienii”. Așezarea are dimensiunile de cca 200 × 50–70 m, fiind orientată cu latura lungă pe direcția nord-sud. La suprafața solului au fost descoperite: o statueta antropomorfă, o fusaiolă, fragmente de ceramică getică, fragmente de amfore

grecești și bucăți de lut ars cu amprente de nuiele. Conform vestigiilor descoperite, situl poate fi atribuit comunităților getice din sec. IV-III înainte de Hristos.

Ciuciuleni III. Situl se află la cca 2 km sud-vest de centrul satului, în dreapta drumului de țară ce leagă localitățile Ciuciuleni și Pereni, în locul „Valea Lacului”. La cca 100 m sud se află o fântână. Așezarea are dimensiunile de cca 150 × 50 m, fiind orientată cu axa lungă nord-sud. De la suprafața solului au fost recoltate fragmente de la recipiente modelate cu mână, unelte cu decor în relief (brâie, proeminențe etc.). Astfel de vase, conform morfologiei, arderii, culorii și ornamentului pot fi atribuite comunităților getice din sec. IV-III a. Chr.

Ciuciuleni IV. Situl se află la cca 100 m nord de la extremitatea nordică a satului, pe malul pârâului Costeasa, afluent de stânga al Cogâlnicului. Așezarea se întinde de la nord la sud, de-a lungul malului stâng al pârâului, pe o distanță de cca 800 m, având o lățime de cca 80 m. La suprafața solului au fost descoperite numeroase fragmente de ceramică modelată cu mâna și câteva fragmente de la recipiente lucrate la roata olarului. Ceramica modelată cu mâna este reprezentată de fragmente de străchini și oale, unele decorate cu brâie alveolate sau proeminențe supor turi. Cea lucrată la roata olarului reprezintă fragmente de amfore grecești. Conform materialului recuperat așezarea poate fi atribuită comunităților getice din sec. IV-III a. Chr.

Ciuciuleni V. Situl se află la cca 200 m sud de localitate, pe malul drept al râului Cogâlnic, în dreapta drumului de câmp care duce spre satul Drăgușeni. Așezarea, cu dimensiunile 200 × 75 m, este amplasată pe un promontoriu nu prea mare, orientat nord-sud. La suprafața solului au fost descoperite: un toporaș din piatră de șist, un vârf din silex, fragmente de ceramică (cupe, vase-binoclu, chiupuri), bucăți de lut ars și fragmente de oase de animale. Conform inventarului descoperit așezarea a fost atribuită perioadei tripoliene târzii.

Ciuciuleni VI. Situl se află la cca 250 m vest de la marginea de sud-vest a satului, pe un promontoriu, numit de localnici „Voloacă”. Așezarea, cu dimensiunile 200 × 50 m, este orientată cu latura lungă pe direcția sud-est–nord-vest. La suprafața solului au fost descoperite fragmente de ceramică getică, fragmente de oase de animale și bucăți de lut ars, unele cu amprente de nuiele.

Drăgușenii Noi. Așezarea se află la cca 700 m vest de centrul satului, în dreapta drumului Drăgușeni-Lozova. La suprafața solului au fost atestate bucăți mari de lut ars cu urme de la nuiele și pari, precum și mai multe fragmente de ceramică getică din sec. IV-III a. Chr.

Situl arheologic din satul Stolniceni

În pădurea din localitatea Stolniceni este amplasat un sit arheologic, acesta reprezentînd un punct de atracție. Potrivit documentelor, primele cercetări la cetatea geto-dacică au fost făcute acum opt decenii, în 1933, de către specialiști de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” de la Iași. Apoi, aproape un deceniu și jumătate, fortăreața este dată uitării. Urmează alți zece ani (din 1947 și până în 1957), de curiozitate. Materialele descoperite arată că această cetate a aparținut geto-dacilor. Arheologii, pe lângă schelete umane, au mai găsit bucăți de ceramică, cuțite, fibule, brățări, vârfuri de săgeți, precum și alte obiecte care datează cu secolele IV-III î.Hr. Mai multe obiecte găsite la situl Stolniceni se află în două muzee – la Muzeul de Istorie și în cel al Universității de Stat din Moldova.

În interior au fost descoperite urme ale unor amenajări funerare, depuneri culturale (sacrificii umane și de animale, aduse în cinstea unor divinități), resturi de construcții, a căror caracter rămâne, deocamdată, incert. În cea mai mare parte, descoperirile făcute se încadrează în perioada secolelor IV-III î. de Chr., fiind caracteristice culturii getice.

CĂLMĂȚUI

Localitatea Călmățui este unul dintre cele mai vechi sate răzășești din lunca Prutului, fiind atestat în 1439 (alte surse istorice indică iulie 1448).

În urma săpăturilor arheologice, la gura văii Călmățui, au fost scoase la suprafață rămășițe ale cuptoarelor pentru topirea metalului în condiții casnice, perioada atribuită culturii Tripolie. Apoi a apărut aici un sat după cucerirea Daciei lui Decebal de către armatele Imperiului Roman sub conducerea împăratului Traian. S-a descoperit cimitirul satului antic. Pe locul acestuia au fost găsite oase umane și diferrite obiecte din epoca romană. Apoi, nomazii, care au venit pe aceste locuri din stepele asiatice după pradă de război, au lăsat ca amintire o movilă făcută din pământ pe locul unde sunt înmormântați războinicii, căzuți în luptă cu băștinașii. Siliștea s-a format din contopirea a două cătune – Geamini și Călmățui. Primul cătun a luat naștere pe moșia boierului Ioan Geamănul și-i purta numele, al doilea indica denumirea geografică a văii Călmățui. În documntele vechi se întâlnesc frecvent ambele denumiri. În patru documente, semnate de Ștefan cel Mare după anul 1457, găsim în calitate de proprietari cu părți de moșie la „Călmățui sub movile, peste Prut, în ținutul Lăpușnei” pe arcașii Ioan Geamănul, Sandru Onică, Manoila Cioplescu.

MEREȘENI

Savantul Ion Hîncu, în lucrarea sa „Vetre strămoșesti din Republica Moldova”, scrie: „Arhiologii au identificat la Mereșeni urmele unui sat întemeiat după cucerirea Daciei de armatele Impreiului Roman în anul 106. Locuitorii acestuia cultivau pământul, creșteau vite, își înălțeau case spațioase, întrețineau relații comerciale intense cu orașele din vecinătate. Satul și-a încheiat existența în anul 376, când a fost devastat și incendiat în urma invaziei hunilor, pe vatra lui fiind colectate mai multe materiale arhiologice din perioada romană”.

Actualul sat a fost meționat pentru prima dată la 14 septembrie 1621 în timpul domniei voievodului Iliăș (Documente privind Istoria României. Veachul XVII. A. Moldova. București, 1957, vol. V). S-a păstrat un zăpis al marilor boieri de la Curtea Domnească, prin care Ionașcu Negruță, feciorul lui Negruță bătrânul, vinde o jumătate de moșie din satul Mereșeni lui Enache postelnicul drept 30 de galbeni. Satul ființa, căci despre vechimea lui aceeași zăpis stipulează „...ale cărui privilegiu le-a pierdut din cauza tătarilor, când a venit Ștefan Tomșa la Domnie”. Domnitorul Radu Mihnea confirmă această cumpărătură la 25 martie 1624. Arhivele au păstrat și alte hrisoave – din 30 mai 1669, 25 mai 1731, 13 august 1757, 1 iunie 1768. Unele pagini despre istoria acestui sat, pe la sf. sec. XVIII, vor scrie cercetătorii preocupați de

soarta sătenilor retrași în Codru din calea tătarilor, apoi și din cea a armatei ruse pe timpul războiului ruso-turc din 1769–1774. Abia după 1812, când ocupația a devenit stabilă, țăranii ascunși prin păduri au început a reveni la cuiburile lor. În 1897 Mereșeni au intrat în categoria localităților basarabene ce depășeau numărul de 500 de suflete, în acel an aici se atestă 705 oameni. Către 1912, satul avea 210 gospodării și 824 de locuitori, țărani posedau 738 desetine de pământ, boierul Alexandru Leonard avea 2 674 des., Ecaterina Leonard – 850 des., Elena Leonard – 200 des. După reunirea celor două maluri ale Prutului, în sept. 1922 Instituția funciară română „Casa Noastră” i-a împroprietărit pe 214 țărani din Mereșeni cu 923 ha de pământ, ce le-a revenit din reducerea moșiilor boierești.

După cumplita furtună din 1896, când satul rămase fără morile de vânt, boierul Alexandru Leonard luă decizia să facă în Mereșeni oloiniță și moară cu aburi. El aduse tehnică modernă tocmai din Germania, îi invită din Chișinău în caliatate de constructori pe meșterii cu mâini de aur Efim Orlov și feciorul său Izot. Acesta din urmă rămase mai apoi cu traiul în sat, munci mecanic la moară și oloiniță până în

1944. Fiica lui, Claudia, năcută la Mereșeni, termina școala pedagogică din Călărași și timp de 40 de ani a munci învățătoare în satul natal. Soțul ei, Boris Harjevschi, timp de 14 ani, a îndeplinit funcția de director al școlii din Mereșeni.

LĂPUȘNA

Lăpușna este una dintre cele mai vechi așezări din Moldova, fiind menționată pentru prima dată într-un document emis de Alexandru cel Bun în anul 1429. Lăpușna a fost și punct vamal la răscrucea drumurilor europene și de-a lungul timpului devenise unul dintre cele mai cunoscute târguri. Aici se găsește și Curtea Domnească, care a aparținut domnitorului Alexandru Lăpușneanu și care se zice că ar fi fost reședința sa ani de zile.

Lăpușna este situată la 18 km Nord-Vest de Hîncești și la 54 km Sud-Vest de Chișinău.

Alexandru Lăpușneanu a fost un domn al Moldovei care a domnit între septembrie 1552 – 18 noiembrie 1561 și octombrie 1564 – 9 martie 1568. Figura sa a fost popularizată de scriitorul Costache Negruzzi, care l-a imortalizat în nuvela Alexandru Lăpușneanu, atribuindu-i celebrele fraze „De mă voi scula, pre mulți am să popesc și eu...” și „Dacă voi nu mă vreți, eu vă vreu...”.

Lăpușneanu a păstrat relații comerciale bune cu Transilvania, unde avea cetatea Ciceu. Din Veneția veneau pictori pentru zugrăvirea mănăstirilor sale: Slatina și Pângărați. Cu banii săi a împodobit bisericile de la Muntele Athos și cea ortodox-românească din Liovul Poloniei. Călugărul cronicar Eftimie, preamărește domnia lui Lăpușneanu. Aceste binefaceri veneau ca urmare a pocăinței lui, după multele păcate săvârșite. A doua domnie a lui Lăpușneanu este povestită în nuvela omonimă a lui Costache Negruzzi. Tot el a mutat capitala țării la Iași.

Despre Curtea Domnească a lui Lăpușneanu se știe că ar fi existat anume în zona Lăpușnei, însă nu se știe locul exact. După lungi cercetări ale istoricilor și arheologilor s-a ajuns la concluzia că, acea Curte de acum aproape 500 de ani s-ar fi aflat anume în locul unde se construiește astăzi complexul Curtea Domnească. Aceasta ar fi fost utilizată începând cu sfârșitul secolului XV și până la mijlocul secolului XVI.

CĂȚELENI

Primele descrieri despre aceste locuri apar în istoria războaielor localnicilor cu hoardele migratoare. Decedații erau înhumați în movile de pământ înalte. O astfel de movilă funerară se află și astăzi lângă Cățeleni.

Prima mențiune despre acest sat apare la 25 iunie 1555, când Alexandru Lăpușneanu, domnul Moldovei,

dăruise slugii sale Hăbiac, bătrânul, votcina Cățeleni, în hotar cu Hlăpești (azi Nemțeni), fapt atestat într-un document de la 25 iulie 1565 de la Iași. Din acest document aflăm că satul Cățeleni, care își păstrează denumirea și în zilele de astăzi, se învecinează cu satul Nemțeni, situat la o distanță de 2–3 km, în partea lui de est, unde curge râulețul Nîrnova.

HÎNCEȘTI

În Evul mediu, pe teritoriul localității trecea unica cale comercială accesibilă între țările asiatice și cele europene, numită „Drumul Moldovenesc”. La răspântiile acestei căi comerciale a apărut localitatea Hîncești, așezată într-un imens amfiteatru natural, în valea încântătoare a râulețului Cogâlnic-Bucium.

Denumirea orașului Hîncești este în legătură directă cu boierii moldoveni Hîncu, cel mai de seamă reprezentant al cărora a fost serdarul Mihalcea Hîncu.[3]

Documentele pomenesc despre această localitate pentru prima dată în anul 1522, la 17 august. Pe atunci, târgușorul Hîncești constituia o importantă localitate comercială a statului moldovenesc, fiind ceva intermediar între sat și oraș, cu un han pentru negustori străini, în care ospătau și se odihneau.

După războiul ruso-turc din 1806–1812, Manuc Bei Mârzaian, personalitate remarcabilă, Dragoman al Turciei, pentru serviciile oferite generalilor ruși în tratative cu Turcia, dobândește învoirea țarului rus de a se stabili cu traiul în una din localitățile frumoase ale Basarabiei. El cumpără de la

boierul Iamandi moșia cu conacul ce-i aparțineau și se stabilește cu familia la Hîncești. În anii 1880–1890, în Hîncești erau 5 098 locuitori, 587 de ogrăzi, mai multe biserici, inclusiv una armenescă, patru case de rugăciuni evreiești, două școli, un spital de zemstvă și mai multe fabrici printre care: trei de prelucrarea pielii, șase de vopsit, una de băuturi spirtoase, una de lumânări și una de fabricare a cărămizilor.

Din 1944 până în 1965, a fost denumit Kotovskoe în cinstea lui Grigori Kotovski, un conducător militar din cadrul Armatei Roșii în timpul Războiului Civil Rus, dar și o personalitate istorică controversată, care se născuse aici. În 1965, comuna a fost declarată oraș și numele ei a fost schimbat în Kotovsk. Din 1990, orașul și-a reluat vechea denumire de „Hîncești”.

BOGHICENI

Satul dispune de atracții turistice unice pentru raionul Hîncești. De mai mulți ani în Boghicieni se vorbește despre așa-numita Vistierie sau, altfel spus, Beciul Turcului. Legenda spune că aici turcii au ascuns o cantitate mare de aur și obiecte de preț. Beciul se găsește într-un hîrtop și dă într-un izvor cu maluri pietruite ca să nu se năruie.

Staniște, cum e numita zona, este vatra satului Boghicieni, loc bine ferit de ochii lumii și dosit de calamitățile naturale. În prezent beciul nu poate fi vizitat, deoarece intrarea este năruită.

Lângă Beciul Turcului se află și cimitirul vechi cu o fostă biserică din lemn, morminte, cruci și inscripții din secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea.

În partea de nord a satului se află un monument al naturii – Lunca Seculară, în care cresc plopi seculari, ce se întinde pe o suprafață de 2,5 ha. De luncă este legată și legenda balaurului, care ataca oamenii ce veneau în luncă cu intenții rele.

Acest loc, multi ani a fost protejat și îngrijit de dinastia boierilor locali Leonardo. În apropierea luncii se găsește un lac de circa 2 ha, înconjurat de un peisaj pitoresc.

În sat s-a păstrat casa în care a locuit savantul oenolog, academicianul Pentru Ungureanu.

Nu departe se înalță Biserica cu hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, construită între anii 1850–1873 sub patronatul boierului Leonardo. La timpul său, boierul avea moșii întinse, un conac și 2 fabrici de producere a alcoolului.

Patrimoniul cultural

Raionul Hîncești dispune de un număr mare de valori patrimoniale, cum ar fi muzee, monumente istorice și de artă, complexe arhitecturale, biserici și mănăstiri. Aici poate fi menționat Soborul „Ioan Botezătorul” din s. Cărpineni, Mănăstirea Hîncu, Biserica din satul Lăpușna, Complexul Istorico-Arhitectural Manuc-Bey, Muzeul de Istorie și Studiere a Ținutului Natal din mun. Hîncești, găzduit de către Casa Iamandi, care ocupă un loc aparte și au valoare culturală de talie națională.

BISERICI

Biserica „Mai Marilor Voievozi Mihail si Gavriil”, comuna Lăpușna

---

Un document domnesc din Arhiva Națională a Republicii Moldova spune precum că construcția bisericii, care la început era din lemn, a fost înălțată în 1801, iar în ianuarie 1814 a fost construită din piatră cu puterile credincioșilor din com. Lăpușna. Construcția bisericii a fost desăvârșită în anii 1818–1819, blagoslovită fiind de Ioan Dimitriu – trăitor din cartierul Buiucani,

Chișinău, și sfințită de Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, cu hramul „Sfinților Mai-Marilor Voievozi Mihail și Gavriil”.

În anul 1861, în satul Lăpușna se deschide o școală primară bisericească, unde calitatea învățători o dețineau preotul și dascălul. Biserica din Lăpușna, după planul arhitectural pe care îl are, se înrudește cu bisericile construite în veacul al XVI-lea în Țara Românească.

Mănăstirea din s. Negrea

Mănăstirea din s. Negrea, aflată în construcție, este o mănăstire nouă care se zidește în zilele noastre începînd de la temelie. Baza principală la construcția acestui lăcaș sfânt este fosta biserică asatului Negrea, care a fost ridicată în anul 1878. Biserica a fost amplasată de buneii și străbunii noștri într-un loc minunat, sub pădure. Dacă această biserică ar avea grai să ne vorbească, ar putea să ne spună cu mult mai multe decât ceea ce ne mărturisesc creștinii care locuiesc în această localitate de la construcția ei și până în zilele noastre. Din mărturisirile lor, aflăm că în biserica din sat s-a săvîrșit serviciul divin pînă în vara anului 1969, ultimul preot fiind Filip Zagnat. În vara anului 1969, asupra acestui sat s-a abătut o nenorocire mare: o alunecare masivă de teren practic a dărâmat toate locuințele din sat. Aceste alunecări de teren au ajuns

la câțiva metri de biserică și, ocolind-o, și-au schimbat direcția la dreapta și la stânga, lăsând în urmă sfântul lăcaș neatins, doar cu câteva crăpături neînsemnate.

Sfânta Liturghie a Duminicii Mari a anului 1969 a fost ultima, fiindcă ulterior biserica a fost închisă. Nimeni din acei creștini nu s-au gândit că închiderea acestui lăcaș va dura mult timp, dar, cu părere de rău, a ținut aproape 30 de ani, până în 1988. În decursul acestei perioade îndelungate, crești-

nii au păstrat în loc sigur cheile bisericii și nu le-au dat nimănui pentru a evita cazurile de transformare a acesteia (cum s-a mai întâmplat în alte locuri) în depozite, magazine, cluburi și alte localuri de distracție. Ei au înțeles, deși erau supuși unei presiuni mari, că lucrurile sfinte nu se calcă în picioare. Au încercat, cu propriile forțe, să țină ușile bisericii încuiate și în fiecare an se făcea reparație în ea. Datorită unora ca aceștia s-au păstrat icoanele și toate atribuțiile bisericesti pentru ca ea să funcționeze astăzi. Cu

ajutorul lui Dumnezeu și datorită creștinilor, prin străduința lor, în vara anului 1988, la Duminică Mare s-a redeschis și s-a săvârșit prima Sfântă Liturghie.

În anul 1997, Departamentul Cultelor, prin ordinul nr. 40, înregistrează Mănăstirea Neagra (în construcție), iar la 31 octombrie 2000, s-au deschis larg porțile acestei mănăstiri.

În luna august 2004, episcopul de Cahul și Lăpușna, Anatolie, și de Edineț și Briceni, Dorimedont, împreună cu un sobobor numeros de preoți, au sfințit Biserica de vară, construită în cinstea „Acoperemântului Maicii Domnului”.

Biserica „Sf. Marele Mucenic Gheorghe”, satul Ciuciuleni

Inițiativa de a construi biserica aparține preotului Petru Cernăuțean. Începutul construcției a fost în anul 1912. Biserica se deosebește de altele din raion prin mărimea ei, este una spațioasă și încăpătoare. E construită sub forma sfintei cruci din cotileți aduși din s. Bujor. Pictura veche se păstrează bine. În biserică se găsesc cărți de slujbă din secolul XVII-XIX.

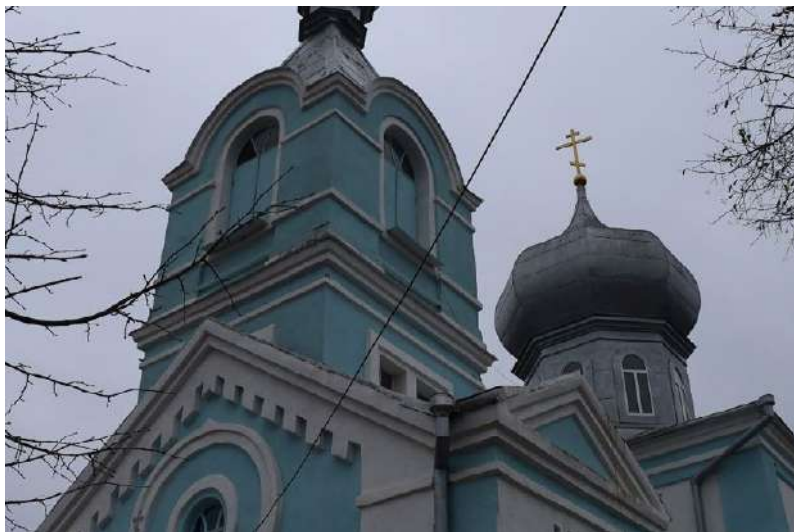
Biserica „Acoperământul Maicii Domnului”, satul Obileni

Legenda spune: în 1919, creștinul Dimitriu Ilii a găsit o comoară cu galbeni împreună cu creștinii din sat Andros Vasile, Veleşcu Dimitrii, Țirdea Petru și au luat decizia să construiască cu acești bani o sfântă biserică.

Construcția bisericii a durat până în 1929. Durata mare a construcției a fost cauzată de lipsa de piatră și var. Aceste materiale se aduceau de prin părțile Chișinăului cu carul cu boi, la o depărtare de aproximativ 100 km. Biserica a fost construită din piatră în formă de cruce de către specialiști invitați din Italia. În 1930, biserica a fost sfințită de înalt Preasfințitul Chiril, Mitropolitul Basarabiei și al Hotinului.

În anul 1991, după o restaurare totală, pereții bisericii s-au îmbogățit cu icoane prețioase. Una din ele reprezintă Acoperământul Maicii Domnului.

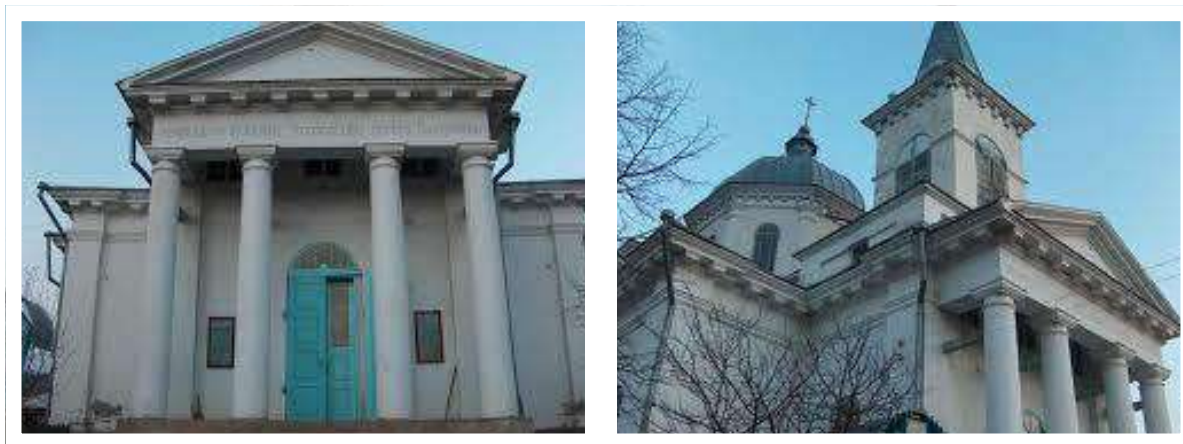

Biserica „Schimbarea la față a Maicii Domnului”, satul Pereni

---

Un capitol în istoria s. Pereni îl constituie construcția bisericii din sat. Inițial, a fost construită din lemn în 1808 de protopopul Goma din s. Ciuciuleni și preotul Apostol din Pereni.

În anul 1809, din porunca generalului Ilie Cotargiu, biserica a fost construită ca un schit al mănăstirii Hîncu. Cu jumătate de sobor și trei pristoale. În anul 1943, a fost închisă, reluându-și activitatea în 1994.

Biserica „Sf. Nicolae”, Comuna Mingir

Comuna Mingir are o istorie de secole. La 23 iunie, 1519, găsim prima atestare documentară a localității. În istoria ei seculară, a fost proprietate a mai multor entități și persoane, inclusiv a Mitropoliei Iași, a Bisericii „Sf. Spiridon” din Iași, a lui Dumitru Moruzi, frate al voievodului Alexandru Moruzi, a boierului Constantin Balș.

Unul dintre cele mai importante lăcașuri de cult este Biserica „Sf. Nicolae”, care, conform datelor Cărții de spovedanie, a fost construită în 1803 din nuiel și lipită cu lut. A fost reconstruită din piatră la 1880. În 1980, după o reparație capitală, biserica a fost zugrăvită de pictorul V. Sandu, iar peste un an a fost aurit iconostasul bisericii de către maestrul de cultură și arte A. Camenschi (Moscova). În biserică se află mai multe icoane vechi și obiecte de cult din sec. XVIII-XIX. Anterior, în localitate au existat biserici din lemn. Acest fapt este confirmat de preoții-parohi ai bisericii, care au slujit aici, și anume Onofrei Ghițeu (1742–1819), Scarlat Mardare (1746–1821), Gheorghe Bârză (1766–1831). În prezent, paroh al bisericii este părintele Vitalie Ursu.

Biserica de lemn din Cotul Morii

Biserica de lemn din Cotul Morii este calificată drept obiect religios și e situat în comuna Cotul Morii, raionul Hîncești. Clădirea a fost un monument de arhitectură de importanță națională, inclus în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat sub denumirea „Biserica de lemn «Sf. Trifan»”. Se afla într-o stare extrem de critică, fiind afectată de inundațiile râului Prut în vara anului 2010. În cele din urmă, a ars în întregime în urma unui incendiu de la 31 martie 2019.

Biserica a fost construită în 1812 din lut și lemn, inițial ca o casă pentru preot, și purta hramul „Nașterea Maicii Domnului”. Biserica dispunea de casă parohială și în proprietatea ei erau 18 hectare de teren arabil. Icoanele din interior datează din anii 1800. În anii 1929–1931, parohia Cotul Morii se afla în protopia cercului II Hîncești, județul Lăpușna. Biserica nu mai funcționează din anii 1920 și a fost închisă de autoritățile sovietice în anii 1950, sătenii fiind nevoiți să își boteze copiii în satul Gorban de peste Prut (județul Iași). Anul construcției este

contestat de locuitorii satului și de unii reprezentanți ai Ministerului Culturii, care susțin că biserica este ctitoria fondatorilor satului, din 1621.

În 2008, reabilitarea bisericii de lemn din Cotul Morii era unul din obiectivele selectate în cadrul proiectului TACIS CBC „Dezvoltarea capacităților investiționale zonei turistice Hîncești–Leușeni”, dar restaurarea nu a mai avut loc. În sat activează o biserică nouă.

Mănăstirea Hîncu

În 1678, într-o zonă de codru, la izvorul râului Cogâlnic (cca. 55 km vest de Chișinău), marele stolnic Mihalcea Hîncu înființează, la rugamintea ficei sale, o mănăstire de maici. Bisericile din lemn și chiliile monahale în secolul XVII sunt deseori devastate de năvăirea tătarilor. Din aceasta cauză, Mănăstirea „Sf. Parascheva” periodic rămâne pustie. La

1835, este zidită din piatră biserică de vară în stil rus-bizantin, mai târziu, la 1841, se înalță biserica de iarnă.

În perioada 1956–1990, mănăstirea este închisă de autoritățile sovietice, iar pe teritoriul ei a funcționat o bază de odihnă și de tratament a Ministerului Sănătății. În 1990, la cererea localnicilor din satele vecine, Mănăstirea Hîncu este redeschisă, devenind în scurt timp una dintre cele mai bine amenajate și vizitate de turiști comunități monahale.

În preajma mănăstirii se găsesc mai multe izvoare bogate în apă, unul dintre ele are o mineralizare sporită. Mănăstirea poate fi vizitată zilnic. Pentru doritori, sunt disponibile ghidajul local și spații de cazare.

VALORI CULTURALE ALE RAIONULUI HÎNCEȘTI

Cultura poate fi considerată ca fiind întregul complex de caracteristici distinctive de natură spirituală, materială, intelectuală și emoțională, care caracterizează o societate. Ea include nu doar artele și literatura, dar și modul de viață, drepturile fundamentale ale persoanei, sisteme de valori, tradiții și credințe. În rândul valorilor culturale ale raionului se regăsesc:

- Case de cultură – 47 (inclusiv Palatul Raional de Cultură
- Colective artistice MODEL – 22;
- Centre de meșteșugărit – 3;
- Biblioteci – 55;
- Instituții de învățămînt artistic – 4;
- Librării – 2;
- Muzei – 3;
- Sculpturi populare și troițe – 6;
- Monumente de arhitectură – 43;
- Monumente de arheologie – 80;
- Biserici – 29;
- Catedrale – 1;
- Mănăstiri – 2;

- Complexul istorico-architectural de valoare națională – „Manuc Bey”;
- Meșteri populari – 187;
- Festivalul Internațional Interetnic „Așa-i jocul din străbuni”;
- Festivalul Toamna Aurie;
- Festivalul Tradițiilor și Obiceiurilor de iarnă „De urat v-am tot ura”;
- Festivalul-concurs regional de teatru „Rampa teatrală”;
- Festivalul-concurs al cântecului pascal „Hristos a Înviat”;
- Festivalul-concurs gastro-etnofolcloric „Bujorel – floare de dor, dulce-i pâinea din cuptor”;
- Festivalul-concurs al tradițiilor și obiceiurilor păstorești de primăvară „Miorița”;
- Festivalul etnofolcloric „Rosalia”;
- Festivalul-concurs de muzică ușoară „Cântecul – vibrația sufletului”;
- Concursul raional TVC;
- Concursul raional al obiceiurilor de Dragobete;
- Festivalul Internațional de Muzică – „Mărțișor”;
- Festivalul Național al Interpreților de Muzică Populară, consacrat interpretei Angela PĂDURARU „Cântecul – bucuria vieții mele”.

Descrierea succintă a celor mai importante Festivaluri și concursuri organizate în raionul Hîncești

Festivalurile jos menționate se organizează bienal, o dată la doi ani:

---

1. Festivalul-concurs național al interpeților de muzică populară în memoria interpretei Angela Păduraru „Cântecul – bucuria vieții mele”. Au fost organizate 6 ediții – 5 la nivel raional și o ediție la nivel național. A 6 ediție națională a fost organizată în parteneriat cu Centrul Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial (CN-CPPCI). Toate 6 ediții s-au desfășurat în s. Nemțeni localitatea de baștină a interpretei Angela Păduraru. Ediția VII-a din anul 2023 se va desfășura în incinta Casei Raionale de Cultură Hîncești în data de 27 august.
2. Festivalul-concurs regional de muzică ușoară „Cântecul – vibrația sufletului”, este organizat cu prilejul Sărbătorilor Naționale „Ziua Independenței” și „Limba noastră”. Au fost organizate până în prezent 5 ediții, unde au fost promovați copii, tineri și maturi cu aptitudini vocal-interpretative. Acest festival s-a evidențiat prin eleganță și tendința de a promova muzica ușoară autohtonă și cantautorii naționali. Toți participanții interpretează melodii doar în limba română. În anul 2024, se va organiza a VI-a ediție în data de 31 august.
3. Festivalul-concurs național de Teatru „Rampa teatrală”. Este un concurs impunător, care se desfășoară în 2 compartimente: Grup și Individual. Primele 3 ediții s-au desfășurat în s. Mingir, în baza Trupeii de Teatru pentru Copii și Tineret „Ghiociei”, regizor Dl. Mihai Sîrbu, colectiv cu Titlu Model a Direcției Cultură și Turism Hîncești.
A 4 ediție din anul 2021, s-a desfășurat în format on-line din cauza pandemiei, unde au participat trupe din toată țara și din România, recepționarea ofertelor, jurizarea și premiarea a avut loc la Casa Raională de Cultură. Iar a V-a ediție se va desfășura în anul 2023 în luna martie. Parteneri ai Festivalului sunt CNCPPCI și Primăria Mingir.

4. Festivalul Internațional Interetnic de Cîntec și Dans Popular „Așa-i jocul din străbuni”. Acest Festival este organizat în parteneriat cu Primăria com. Sărata Galbenă și în baza colectivului cu Titlu Model al Direcției Cultură și Turism Hîncești – Ansamblul de Muzică și Dans Popular „Arcușul”, coregraf Negru Ion, dirijor Botgros Vasile, fiind o continuitate a proiectului transfrontalier „Așa diferiți precum suntem – 7 etnii la Marea Neagră”. La Festival participă ansambluri de diferite etnii atât din țară, cât și din Ucraina și România.

- La Festival participă ansambluri de diferite etnii atât din țară, cât și din Ucraina și România.
- În anul 2022, în data de 11 septembrie, s-a defășurat cea de-a 5-a ediție unde au participat 15 ansambluri din Ucraina, UTA Găgăuzia, or. Cricova, raioanele Florești, Cantemir, Hîncești și altele.
5. Festivalul raional al cântecului Pascal „Hristos a Înviat”. La Festival participă ansambluri folclorice, care interpretează melodii pascale sau prezintă momente din viața și moartea Mântuitorului Isus Hristos. Primele 3 ediții s-au desfășurat în comuna Cărpineni, iar următoarele 2 ediții în s. Caracui. În anul 2023, în perioada sărbătorilor de Paști se va desfășura cea de-a VI-a ediție. Acest festival este organizat în parteneriat cu Primăria Caracui.
  6. Festivalul raional al tradițiilor și obiceiurilor de Rusalii și Duminica Mare „Rosalia”. Se desfășoară prin rotație în satele Pașcani, Pereni, Secăreni și Cornești, în parteneriat cu primăriile localităților sus-menționate. La Festival participă colective folclorice care scot din anonimat și promovează cântecul și dansul folcloric dar și tradițiile și obiceiurile de Rusalii și Duminica Mare, specifice fiecărei localități din raion. În anul 2022, în luna iunie s-a desfășurat în s. Pașcani cea de-a IV-a ediție.

7. Festivalul raional al folclorului, tradițiilor păstorești și de câmpie „Miorița”. Acest festival se desfășoară în com. Leușeni în parteneriat cu Primăria Leușeni și în baza colectivului cu Titlu Model a Direcției Cultură și Turism Hîncești „Prutuleț”, conducător artistic Iacob Valentina. La festival participă ansambluri de cântec și dans popular, cercuri dramatice și folclorice, care în repertoriu includ obligatoriu melodii, dansuri sau tradiții specifice în-deletnicirilor mioritice. În anul 2023, în data de 6 mai, în ziua când se sărbătorește Sfântul Gheorghe, se va desfășura cea de-a IV-a ediție.
8. Festivalul gastro-etnofolcloric „Bujorel floare de dor – dulce-i pâinea de cuptor”. Festivalul se desfășoară în luna mai în s. Bujor și are la bază master clasul de coacere a pâinii tradiționale în cuptoarele care sunt lângă Casa de Cultură. De asemenea, prin programele artistice sunt promovate colectivele de cântec și dans popular.

În anul 2022, s-a desfășurat cea de-a III-a ediție. Se organizează în parteneriat cu Primăria Bujor.

9. Festivalul raional „Drag mi-e portul strămoșesc” se organizează cu prilejul Zilei Naționale a Portului Popular, care se sărbătorește în ultima duminică din luna iunie. La festival participă colective artistice care promovează cultura tradițională și portul popular autentic. Se desfășoară în incinta Casei Raionale de Cultură Hîncești. În anul 2023 se va desfășura cea de-a II-a ediție.

Următoarele evenimente culturale se desfășoară în fiecare an:

---

10. În fiecare an la sfârșitul lunii decembrie se organizează Festivalul raional al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „De urat v-am tot ura”, unde participă colective artistice care includ în program colinde, hăituri, jocuri cu măști zoomorfe, tradiții și obiceiuri de iarnă, fiind un adevărat spectacol de personaje și atributică tradițională. Festivalul se desfășoară în incinta Casei Raionale de Cultură Hîncești.
11. Festivalul-concurs raional „Toamna Aurie”, organizat în contextul Zilei Naționale a Vinului. Participă cele mai bune colective artistice ale raionului care promovează valorile cultural-artistice și momentele specifice perioadei de toamnă.
12. Concursul raional „Dragobetele – sărută fetele” este dedicat sărbătorii de Dragobete. La concurs participă perechi de tineri din localitățile raionului, sunt promovate tradițiile de dragobete, tinerii talentați și mentorii care îi pregătesc. Costumul popular și cunoașterea tradițiilor de Dragobete sunt momente obligatorii incluse în regulament.
13. Concursul raional de divertisment TVC este organizat în luna noiembrie în contextul Zilei Naționale a Tineretului. Fiecare ediție are o temă și un generic care are ca scop să aducă în evidență unele lacune ale momentului și evitarea acestora în viața de zi cu zi. La concurs participă echipe formate de tineri din diferite localități ale raionului. În anul 2017, a avut loc prima ediție, la moment s-au desfășurat 4 ediții.

În cadrul tuturor festivalurilor se desfășoară parada portului popular;

Se organizează expoziții tematice ale meșterilor populari;

Festivalurile organizate în teritoriu au ca scop promovarea localităților rurale și a culturii specifice acestora.

POTENȚIAL CULTURAL

Pe lângă cadrul funcțional și infrastructura specifică domeniului (case și cămine culturale, biblioteci, muzee, etc.) este foarte important să se țină cont de faptul că raionul Hîncești dispune de un potențial cultural considerabil, precum sunt numeroasele colective de creație etnografică și de folclor, meșterii populari. Actualmente, sunt cunoscuți 145 de meșteri populari, dintre care 10 au calitatea de membri ai Uniunii Meșterilor Populari. Folclorul muzical posedă o valoare deosebită, fiind reprezentat de ansambluri etnofolclorice de adulți și copii, orchestre de muzică populară.

Ansambluri folclorice și alte formațiuni

În prezent, pe raionului Hîncești activează 22 colective artistice cu titlu Model, 3 centre de meșteșugărit și 61 de cercuri și formații de amatori.

Prezența acestui potențial uman a favorizat organizarea mai multor festivaluri sus-menționate, care devin deja tradiție pentru raion și nu doar.

Desigur, cartea de vizită a culturii raionului o reprezintă și colectivele artistice, care au participat la un șir de Festivaluri Naționale și Internaționale:

Ansamblul folcloric „Pe-un picior de plai” c. Pășcani:

- Festivalul concurs național al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă pentru copii „Să trăiți, să înfloriți”, ediția 2021, on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (20.12.2021)

Trupa de Teatru Dramatic pentru Copii și Tineret „Ghiociei” c. Mingir:

- Festivalul Național al Teatrelor de Amatori „Vasile Alecsandri”, ediția XII, format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (31.03.2021)
- Festivalul-concurs Internațional de Teatru „Vara Talentelor” – România, format on-line (iunie 2021)
- Festivalul Internațional de Teatru al Adolescenților – România, format on-line (iulie 2021)

- Festivalul Internațional de Teatru „Golden Talent Festival” – România, format on-line (noiembrie 2021)

Trupa de Teatru Dramatic „Prometeu” com. Mingir:

- Festivalul Național al Teatrelor de Amatori „Vasile Alecsandri”, ediția XII, format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (31.03.2021)
- Festivalul Internațional de Teatru „Golden Talent Festival” – România, format on-line (noiembrie 2021)

Taraful de muzică populară „Oiera” com. Cărpineni

- Festivalul Republican al Folclorului Păstoresc – Căușeni, format on-line (11 martie 2021)

Ansamblul Folcloric „Gălbenița”, s. Fundul Galbenei:

- Concursul coregrafic Republican „Artico DANCE 2021” – Centrul Republican ARTICO, format on-line Chișinău (3 decembrie 2021)
- Festivalul concurs național al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă pentru copii „Să trăiți, să înfloriți”, ediția 2021, on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (20.12.2021)
- Spectacol folcloric „Oameni, poveste că-nainte mult mai este” – Chișinău, organizat de CNCPPCI (26 decembrie 2021)

Ansamblul Folcloric „Ciobănașii”, s. Negrea:

- Festivalul Concurs Național de Dans Folcloric „La Vatra horelor”, format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (8 aprilie 2021)
- Festival Republican de Dans „În bugeac la Căușeni” – Căușeni, format on-line (aprilie 2021)
- Festivalul-concurs național al Cîntecului de cult – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (mai 2021)
- Concursul coregrafic Republican „Artico DANCE 2021” – Centrul Republican ARTICO, format on-line Chișinău (3 decembrie 2021)
- Festivalul concurs național al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă pentru copii „Să trăiți, să înfloriți”, ediția 2021, on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (20.12.2021)

Ansamblul Folcloric „Prutuleț”, s. Leușeni

- Festivalul Internațional „Basarabia – nasha oselea”, Reni, Ucraina, format on-line (18.05.2021)
- Concurs național de urături și colinde, ediția II, organizat de către Parlamentul RM – Chișinău, format on-line (10.12.2021)

Ansamblul Folcloric „Ucrainca”. s. Crasnoarmeisocoe

- Festivalul-concurs Internațional „Друзья я в эфире” – Ucraina, format on-line (martie 2021)
- Festivalul Internațional de folclor „Mărțișor”, ediția XXXVIII, Reni, Ucraina, format on-line (6 martie 2021)
- Festivalul Internațional de Artă „Plai Natal”, ediția XVII-a, Chișinău, (august 2021)
- Festivalul internațional al culturii ucrainene „Відчуйте серцем Україну” – on-line, Ucraina, Reni (15 noiembrie 2021)

Ansamblul de Dansuri Populare „Lăpușnița”, c. Lăpușna

- Festivalul Concurs Național de Dans Folcloric „La Vatra horelor”, format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (8 aprilie 2021)
- Festivalul Internațional de dans „În ritm de dans pe culmile olimpului” – or. Sîngerei, format on-line (24 mai 2021)
- Concursul coregrafic Republican „Artico DANCE 2021” – Centrul Republican AR-TICO, format on-line Chișinău (3 decembrie 2021)

Orchestra de Muzică Populară „Arcușul”, c. Sărata Galbenă

- Concursul Național al Interpreților la Instrumente Populare „Lăutarii Moldovei”, ediția IX, – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (27 decembrie 2021)

Ansamblul de Dansuri Populare „Arcușul”, c. Sărata Galbenă

- Festivalul Concurs Național de Dans Folcloric „La Vatra horelor” – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (8 aprilie 2021)
- Concursul Național al Tradițiilor și Obiceiurilor de Sf Vasile – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (28 decembrie 2021)

Orchestra de Muzică Populară „Andrieș”, mun. Hîncești

- Festivalul național al orchestrelor de muzică populară în memoria rapsodului cimișlian Ion Popușoi – Cimișlia (4 iulie 2021)
- Concursul Național al Interpretărilor la Instrumente Populare „Lăutarii Moldovei”, ediția IX, – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (27 decembrie 2021)

Ansamblul Folcloric „Baștina”, s. Caracui

- Festivalul concurs național al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă pentru copii „Să trăiești, să înfloriți”, ediția 2021, on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (20.12.2021)
- Concurs național de urături și colinde, ediția II, organizat de către Parlamentul RM – Chișinău, format on-line (10.12.2021)

Ansamblul Folcloric „Busuioc”, c. Sărata Galbenă

- Concursul Național al Tradițiilor și Obiceiurilor de Sf Vasile – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (28 decembrie 2021)

Orchestra de Muzică Populară „Busuioc”, c. Cărpineni

- Concursul Național al Interpretărilor la Instrumente Populare „Lăutarii Moldovei”, ediția IX, – format on-line, organizat de CNCPPCI – Chișinău (27 decembrie 2021)

Participări cu expoziții de vânzare-cumpărare a obiectelor din ceramică (olar – Adrian Onuță):

- Expoziție „Târgul Republican al Meșterilor Populari” – Muzeul de Etnografie, Chișinău (14 februarie 2021)
- Expoziție „Tîrgul național al micilor producători”, Strășeni
- Tîrgul Republican al Olarilor – Muzeul de Etnografie, Chișinău (7 martie 2021)
- Tîrgul Micilor Producători – Ialoveni (25 aprilie 2021)
- Expoziție în cadrul Festivalului Republican „La Nistru la Mărgioara – Soroca (27 iunie 2021)
- Tîrgul Republican a Meșterilor Populari – Muzeul de Etnografie, Chișinău (18 iulie 2021)
- Expoziție în cadrul Festivalului Strugurelui – Durlești (15/22 august 2021)

- Expoziție „Țîrgul Național al Meșterilor Populari” consacrat Zilei Independenței, Chișinău (27.08.2021)
- Expoziție „Țîrgul Național al Meșterilor Populari”, consacrat Zilei Limbii Române Chișinău (31.08.2021)
- Țîrgul Micilor producători – Cimișlia (28 august 2021)
- Țîrgul Republican al Micilor Interprinzători – Chișinău (19 septembrie 2021)
- Țîrgul Meșterilor Populari – Chișinău (26 septembrie 2021)
- Țîrgul meșterilor populari în Cadrul Festivalului „Sărbătoarea ovinelor” – Cimișlia (7/8/noiembrie 2021)
- „Expoziție a meșterilor populari Muzeul de Etnografie, Chișinău (7/8.10.2021)
- Țîrgul meșterilor populari „Sărbătoarea ovinelor”, Cimișlia (7–8.11.2021)
- Expoziție a meșterilor populari din țară, Orhei (7.11.2021)
- Expoziție încadrul Spectacol folcloric „Oameni, poveste că-nainte mult mai este” – Muzeul de Etnografie, Chișinău, organizat de CNCPPCI (2 decembrie 2021)

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ARTISTIC

Procesul educațional în școli este asigurat de cadre didactice calificate. Vârsta medie a profesorilor și măștrilor de concert este de 50 de ani. Pe parcursul anilor, cadrele didactice au participat la activități de formare profesională continuă, obținând diverse grade didactice

Învățământul artistic este solicitat de copii cu vârsta între 7–12 ani. Din gama de specialități oferită de instituțiile de învățământ artistic de specialitate, cele mai solicitate rămân a fi muzica și artele plastice.

Toate instituțiile au în gestiune spații de studii, care, însă, corespund parțial necesităților educaționale. Această situație conduce la concluzia că infrastructura existentă este utilizată la totala sa capacitate. În contextul declinului demografic, se păstrează numărul de instituții, capacitatea cărora este utilizată la maximum.

Școala de Arte din com. Sărata Galbenă

Școala de Arte din com. Sărata Galbenă este o instituție cu tradiție. În acest an, Școala împlinește 45 de ani la deschidere. Pe parcursul acestor ani, aici au studiat mai multe generații de copii, cu care instituția se mândrește foarte mult. Foștii absolvenți fac parte azi din orchestre prestigioase, precum „Lăutarii”, Orchestra fraților Advahov, Orchestra simfonică din Timișoara etc, practicându-și meseria artistică în diferite țări de pe mapamond. La moment, instituția cunoaște o etapă nouă, grație unui proiect de extindere a spațiului, inițiat de Direcția Cultură și Turism și susținut de Consiliul Raional Hîncești.

Școala este frecventată de circa 130 de copii din diferite localități, inclusiv din raionul Leova, la următoarele compartimente: muzică, artă teatrală și artă plastică. În perspectivă, se prevede și deschiderea unei grupe de meșteșuguri (ceramică), în cadrul compartimentului artă plastică, întrucât instituția dispune atât de meșter care să instruiască copiii în această tehnică, cât și cuptor pentru prelucrarea ceramicii. În acest mod, instituția va fi mai atrăgătoare pentru copii, având capacitatea de a înscrie la studii cât mai mulți elevi.

Școala de Arte din com. Cărpineni, Hîncești

Școala de Arte din com. Cărpineni, Hîncești, oferă posibilitatea elevilor din această localitate, dar și din localitățile vecine, să se ocupe de muzică, desen și dans într-un veritabil spațiu educațional.

La școală există patru colective artistice – ansambluri ale vioariștilor și naiștilor, un cor și un taraf. Copiii vorbesc cu mândrie despre pămînteanul lor, Constantin Moscovici. Renumitul naist a devenit un idol pentru micii artiști.

Sediul pentru școala de arte a fost oferit de Primăria din localitate, iar reparația și amenajarea instituției a fost finanțată din bugetul raionului Hîncești. Investiția valorează 1,5 milioane lei.

BIBLIOTECI

În prezent, rețeaua de biblioteci din raionul Hîncești își îndeplinește în mare măsură funcțiile specifice și atribuțiile ce-i revin, în ciuda numeroaselor schimbări atât de ordin politic cât și economic, care generează fluctuații de natură financiară și umană. Cu toate acestea bibliotecile în mare parte reușesc, prin activitățile sale, să își valorifice colecțiile de documente, să ofere servicii de specialitate unui public eterogen și să organizeze, în nume propriu sau în colaborare, evenimente relevante deopotrivă pentru specialiști și publicul larg.

Cadrul legislativ și de reglementare, elaborat în ultimii ani, orientează bibliotecile publice spre implicarea cât mai activă și eficientă în dezvoltarea comunităților din teritoriu. Direcția Cultură și Turism este instituția care coordonează activitatea bibliotecilor și se ocupă de sinteza și analiza datelor privind activitatea întregului Sistem de biblioteci din raionul Hîncești. Astfel, rețeaua bibliotecilor publice din raion cuprinde 51 de unități, inclusiv Biblioteca Publică Raională „Î.P.S. Antonie Plămădeală” cu categoria de evaluare I, 16 biblioteci publice cu categoria de evaluare II, 34 de biblioteci publice cu categoria de evaluare III. Biblioteca publică raională „Î.P.S. Antonie Plămădeală” este Centrul metodologic pentru întregul sistem de biblioteci publice din raion.

Misiunea de bază a bibliotecilor din rețeaua de biblioteci a raionului Hîncești a fost și rămâne a fi promovarea cărții și lecturii printre utilizatorii de toate vârstele, ele servind drept punct central de conectare a cetățenilor la informații valoroase, promovând accesul la valorile universale facilitând procesul de cunoaștere a valorilor naționale.

Muzee și Obiective Turistice

În raionul Hîncești se află un număr de 231 monumente. Dintre ele, conform genului, de istorie sunt 82, ale gloriei militare – 44, de arhitectură – 45, de artă – 2, de arheologie – 102 ș.a. După categorie, dispunem de 143 monumente de importanță națională și 88 – de cea locală.

Printre instituțiile de cultură, Muzeul de Istorie și Studiere a Ținutului Natal din municipiul Hîncești ocupă un loc aparte, iar Castelul de Vânătoare al boierului Manuc-Bey, construit

în anul 1881 după proiectul arhitectului Bernardazzi, reprezintă un monument de arhitectură din jumătatea a doua a sec. XIX cu valoare istorică, documentară, artistică, etnografică, naturală, memorială, atestată ca valoare națională.

Muzeele și Obiectivele turistice din raionul Hîncești sunt următoarele:

Complexul istorico-arhitectural Manuc Bey din municipiul Hîncești

---

Anii construcției 1857–1861. Reconstruit în 2014–2016, Palatul găzduiește câteva săli de muzeu, săli de conferință și evenimente, precum și o bibliotecă publică în mansarda edificiului. Creat de familia unei personalități neordinare – Manuc-Bey Mirzoian, fost om de afaceri, diplomat și mecenat al culturii și religiei. Din complexul inițial, până la moment, s-au păstrat 4 clădiri: Palatul Princiar, Casa Vechilului, Casa Iamandi, Castelul Vînotăresc. Turnul de Pază s-a păstrat parțial,

fiind într-o stare degrandantă, suferind multiple distrugerii în perioada războiului din anii 1941–1945, de fapt, ca și întregul Complex.

Vârfuri de săgeți

Datare: Perioada geto-dacilor, secolul IV-III înaintea erei noastre

Descriere: Piesă din bronz, de formă triunghiulară, la un capăt ascuțit, la celălalt prevăzută cu trei aripioare și tub de înmănușare, parte componentă a săgeții.

Arcul și săgețile erau folosite în calitate de arme universale: de luptă și de vânătoare. Din izvoarele istorice cu privire la arcași, importantă e mărturia lui Ovidiu, care spunea în „Tristele”: „Dușmanii barbari năvălesc pe caii lor iuți, dușmanii sunt călăreți destoinici, trag bine cu săgeata și pustiesc până departe tot ținutul vecin”, referindu-se la incursiunile geților în orașele grecești de pe țărmul Mării Negre. Tot Ovidiu scria în „Scrisori din Pont”: „Ca rana să fie mai groaznică, spre a pricinui moartea pe două cai, cei de aici ung vârfulurile cu venin de viperă”.

Au fost găsite în regiunea Hînceștiului, în cetatea geto-dacică descoperită în satul Stolniceni.

Fusaiioalele de lut

Datare: Perioada geto-dacilor, secolul IV-III înaintea erei noastre

Descriere: Piese din lut ars de formă bitronconică sau discoidală, cu un mic orificiu pe mijloc, care se utiliza ca greutate pentru fusele primitive, reglându-le învîrtirea. Fusaiioalele de lut țin de meșteșugul țesutului la geto-daci. Proveniența: Au fost descoperite în timpul cercetărilor arheologice de pe teritoriul raionului Hîncești din anul 1985.

Fusaiioalele întrebuințate la torsul lânii sau în calitate de greutate pentru războiul de țesut vin să ne reamintească de ocupațiile păstoritului, torsului și țesutului prezente în spațiul carpato-danubiano-pontic de mii de ani.

Lame de cuțit de fier

Datarea: secolul II înaintea erei noastre.

Descriere: Lamă metalică, parte din cuțit.

Material: Fier

Proveniența: S-au descoperit în timpul cercetărilor arheologice din anii '80 ai secolului XX, desfășurate pe teritoriul raionului Hîncești.

Din fier se confecționau unelte de întrebuințare gospodărească obișnuită, unelte de dulgheri, unelte de fierărie, unelte de fauri (clești, atingând uneori 1,20 m lungime, nicovale, baroase, dălți, pile) și alte obiecte diverse din fier, de uz practic; arme de fier: vârfuri de lănci și sulițe, vârfuri de săgeți, săbii drepte și curbe (falces), cămăși de zale, pumnale curbe (sicae) și drepte; vase (de exemplu: la venirea romanilor, meșteșugarii dintr-un atelier de fierărie de la Sarmizegetusa și-au ascuns uneltele într-o oală de fier pe care au îngropat-o în pământ), cuțite, pinteni, „mâțe” (crampoane) pentru înlesnirea mersului pe gheață și zăpadă, chei, cercuri de fier pentru găleți butoaie sau lăzi, piese de la car, la acestea se adaugă și uneltele pentru prelucrarea pieilor (sule și ace), a pietrii (ciocane

cu două bețe) și pescuit (cârlige de undiță), precum și diferite ustensile de uz gospodăresc (cuțite, foarfece, lame de brici, frigări și lanțuri pentru susținerea vaselor de metal deasupra focului). Dezvoltarea metalurgiei fierului la daci este elocvent ilustrată prin numărul de unelte numeroase și diverse, cât și la obținerea unor unelte de întrebuințare gospodărească obișnuită, unelte de dulgheri, unelte de fierărie, unelte de fauri și alte unelte diverse.

Piatră de ascuțit cu orificiu

Datare: Perioada geto-dacilor, secolul IV-III înaintea erei noastre

Descriere: Pietre de formă discoidală și dreptunghiulară, cu un mic orificiu, folosite pentru a ascuți lamele de cuțit sau alte unelte metalice.

Material: Piatră

Obiectele au fost găsite în regiunea Hînceștiului, cele mai multe din ele fiind găsite în cetatea geto-dacică descoperită în satul Stolniceni în timpul săpăturilor arheologice din anul 1985.

Arșițe

Datare: Perioada geto-dacilor, secolul IV-III înaintea erei noastre

Descriere: Os al articulației genunchiului la picioarele de dinapoi ale mieilor sau caprelor. Sunt arsice din dreapta și arsice din stînga, după cum iese, de la piciorul din dreapta, sau de la piciorul din stînga al vitei. Cu aceste încheieturi iesite de la oi, și numite arsice, se joacă băieții fel de fel de jocuri, începînd de cu primăvara, pînă vine timpul zmeului.

Proveniența: În timpul cercetărilor arheologice din anii '60 ai sec. XX din satul Mereșeni și Dancu, raionul Hîncești.

Arșicele de la miel se numesc miele, cele scoase din pastrama se numesc capre. Arșicele scoase de țapi și de la capre, care sunt și mai albe la os, se numesc solbe. Caprele și solbele nu se pot roade cu dinții, iară mielele se pot roade. Acesta este mijlocul prin care băieții deosebesc soiurile de arșice, unul de altul. Arșicul acela pe care îl întrebuințează copiii spre a lovi alte arșice, se cheamă ichiu/tap. El, trebuind să fie mai mare și mai greu, se

plumbuieste. O capră prețuiește cît două miei; o solbă cît trei. Arșicele erau folosite de către copii în mai multe jocuri: jocul în armășie, jocul în beibun, jocul în armean, jocul în sbenghi.

Fragment de seceră de fier

Datare: Perioada geto-dacilor, secolul IV-III înaintea erei noastre

Descriere: Unealtă agricolă manuală, folosită la recoltarea cerealelor prin tăierea tulpinilor acestora, formată dintr-o lamă îngustă și curbată de fier, cu tăișul în interior

Istoricii consideră că secera este o creație proprie a geto-dacilor. Totodată, secera stă la baza falxului dacic, vestita armă cu care dacii deveniseră dușmani de temut ai romanilor.

Secera de fier a fost găsită în regiunea Hînceștiului, cele mai multe din ele fiind găsite în cetatea geto-dacică descoperită în satul Stolniceni, în timpul dezgropărilor arheologice din anul 1985.

Străpungătoarele de os

Datarea: secolul IV–III înaintea erei noastre.

Descriere: Unelte din os care apar prima dată în eneolitic, acum câteva mii de ani. Acestea erau folosite la cusut pe post de ac, pentru a sparge (de cele mai dese ori) pielea de animal.

Material: Os de animal

Răzuitoare de fier

Datarea: secolul IV-III înainte de Hristos

Descriere: Răzuitoare de fier, unealtă folosită la curățarea pieii de animal. Apariția acestor obiecte în arsenalul geto-dacilor vorbește despre dezvoltarea agriculturii și modul sedentar de viață a geto-dacilor. Obiectul arheologic ține de cultura Balcano-Dunăreană.

Material: Fier

Cercei și inele din bronz

Datarea: secolul II-III era noastră

Descriere: Cercei și inele confecționate dintr-o sârmă de bronz, circulară în secțiune, cu capetele deschise, specifice migratorilor sarmați.

Material: Bronz

Proveniența: Podoabele s-au descoperit în timpul săpăturilor arheologice din anii '80 ai sec. XX pe teritoriul raionului Hîncești.

Sarmații sunt inrudiți cu iranienii și sciții. Pătrund în număr mai mare în Moldova și Muntenia pe la sfârșitul sec. II e.n. Pe teritoriul Moldovei, prezența sarmaților este confirmată în Câmpia Moldovei, între Prut și Jijia, și Bălților, între Prut și Cogâlnic, în câmpiile din zona cursurilor inferioare ale Nistrului, Prutului și Dunării. În Muntenia sarmații sunt atestați între Buzău și Calmațui, Ialomîța și Argeș. Ultimele date istorice referitoare la sarmați apar în sursele sec. IV e.n., atunci când ei intră în conflict cu goții, ulterior cu geto-dacii, care, de altfel, îi și înfrîng, ultimele grupuri sarmatice fiind asimilate de autohtoni.

Harg de os

Datarea: perioada geto-dacică secolul I înainte de Hristos – secolul I după Hristos

Obiect arheologic care ține de perioada geto-dacică. A fost descoperit în satul Dancu raionul Hîncești.

Duză de lut

Datare: Secolul I-II era noastră.

Descriere: Piesă tubulară din lut prin care se trage mătasea în fire.

Material: Lut

Mâner de cuțit

Datare: Secolul II era noastră

Descriere: Piesă din os, parte a unui cuțit care permitea apucarea și manevrarea acestuia.

Material: Os

Descoperit în timpul cercetărilor arheologice din raionul Hîncești, realizate de către Ion Gh. Hîncu, Academia de Științe a Moldovei, Centrul de Arheologie, în anul 1976.

Vase de lut în miniatură

Datare: Secolul II-IV era noastră.

Descriere: Vase mici din ceramică.

Au fost donate muzeului din Hîncești de către Corobcov Vasile din Hincești în 1981.

Figurină de căluț

Datare: Secolul VI era noastră.

Descriere: Piesă din ceramică, de nuanță cărămizie, de forma unui cal, care amintește de

importanța acestui animal în credința și practicile magico-religioase ale slavilor.

Material: Ceramică

Slavii au fost în antichitate o populație migratoare, alcătuită dintr-o mulțime de triburi și foarte numeroasă. Patria inițială a slavilor se afla aproximativ pe teritoriul actualei Polonii, cu margini cuprinse între Vistula la vest, Nipru la est, Lacurile Mazurieni și cele dintre afluenții Narewului și ai Pripetului la nord și Carpații galițieni la sud. Ei ajung pe teritoriul Daciei în număr foarte mare în secolul al VI-lea era noastră. Ca și religie, vechii slavi erau animiști, adică ei credeau că toate lucrurile înconjurătoare și fenomenele naturale aveau suflet. Se închinau citorva zeități mari, precum: Perun, Svarog, Troian etc.

Castelul Vânătoresc

Este opera arhitectului Alexandru Bernardazzi. A fost construit la 1881, comandatar fiind fiul lui Manuc Bey, Ion Murad. Castelul Vânătoresc a fost înălțat în stilul vilelor franceze.

La construcție s-a folosit cărămidă roșie fabricată la moșie după o tehnologie specială. Pe pereții castelului poți vedea imagini cu câini de vânătoare și ustensile de vânătoare. Creația lui Bernardazzi s-a păstrat intactă, deși a fost înălțată acum 140 de ani chiar și chenarele din lemn cu chip de lup poartă

amprentele timpului ce s-a scurs. Până în anul 1940, acest castel și-a îndeplinit funcția de altădată, găzduind săli cu arme și trofee vânătoarești. În anii puterii sovietice acest castel a servit drept oficiu pentru gospodăria silvică, în clubul din fața castelului se organizau dansuri și nunți. În 1975 s-a luat decizia de a transforma castelul în Muzeu de Istorie și Etnografie, deschiderea expoziției a avut loc la 24 august 1979.

Muzeul satului Negrea

Muzeul a fost deschis oficial la 18 mai 2016 și este inedit prin exponatele sale ce aparțin sec. XVII-XIX. Muzeul expune publicului o reflectare a unei case țărănești cu mai multe odăi, fiecare având destinația sa:

- Casa mare, cu zestrea, lada de zestre, culmea, masă, laiță și alte obiecte
- Dormitorul părinților cu lejanca, leagăn pentru copii, cuierul cu haine și alte atribute (cămăruța)
- Dormitorul fetei mari sau a flăcăului
- Bucătărie, dotată cu mobilier, vase și atribute vechi.

O sală de țesut (unde este instalată o natră de țesut cu toate atributele pentru tors, răsucit, urzit, râșchiet și alte lucrări care sînt predecesoare țesutului propriu zis), precum și o expoziție de prosoape.

În coridor și scări, care sunt alcătuite din mai multe segmente, sunt expuse unelte de muncă, diferite obiecte vechi, vestimentații vechi, fotografii cu diferite episoade din viața sătenilor, icoane, prosoape, broderii și alte lucruri confecționate și folosite de negreni în diferite perioade de timp, inclusiv din perioada contemporană.

Muzeul de Istorie și Etnografie din s. Ciuciuleni

Muzeul de Istorie și Etnografie din s. Ciuciuleni este amplasat în centrul satului în fosta clădire a cârmuirii colhozului, fondat prin Decizia Consiliului Sătesc Ciuciuleni din 16.11.2004. Muzeul este inedit prin exponatele sale ce aparțin sec. XII-XIX.

Concepția muzeului este reflectată în următoarele compartimente: obiectele de cult; obiectele gloriei

militare; „Casa mare”; meșterii populari; meșteșuguri; „Mobilă veche”; viticultură și vinificație; numismatică; aparate electrotehnice; mostre din rezervația științifică naturală „Codru”; obiecte de protocol.

Expoziția muzeului, prezintă publicului vizitator evoluția celor mai răspândite meșteșuguri: olăritul, prelucrarea lemnului, metalului, pietrei și a pielii, țesutul covoarelor și a pânzelor, portul popular, broderia și croșetatul, împletituri din fibre vegetale. În muzeu sunt expuse obiecte realizate de meșteri în diferite perioade, inclusiv și cele contemporane.

Alături de piesele utilizate în viața cotidiană pot fi admirate și cele decorative realizate cu mult gust și rafinement. În expoziție sunt prezente și unletele de muncă, multe dintre care nu mai sunt utilizate astăzi. Un deosebit interes prezintă mostrele din rezervația științifică naturală „Codru” (regnul animal, vegetal, mineral).

Sala-muzeu „Constantin Tănase” din satul Nemțeni

Sala-muzeu „Constantin Tănase” (scriitor, lingvist, jurnalist, om politic). Sunt expuse Operele antume și postume ale autorului, obiecte personale, fotografii, tablouri care oglindesc viața și activitatea sa.

Expoziția de artă plastică a pictorului Timotei Bătrânu din satul Nemțeni

Cele 2 săli ale expoziției conțin opere – oglindă a timpurilor, a oamenilor și locurilor din zonă.

Bustul Angelei Păduraru, artistă de muzică populară.

MUZEUL SATULUI MINGIR

Muzeul satului, fondat în anii 1960–1980 de profesorul și primarul Tudor Mardari, avea drept exponate arme și accesorii militare utilizate în cel de al Doilea Război Mondial.

În anul 2014, a fost inițiat un muzeu al vieții sătenilor, care este completat cu piese din uzul cotidian și din cultura satului – stative de țesut, mobilier și lucruri din casa mare, obiecte gospodărești etc.

Fondator și inițiator – Elena Mircos.

PERSONALITĂȚI MARCANTE NĂSCUTE ÎN RAIONUL HÎNCEȘTI

Alexandru Lăpușeanu a avut două domnii în Moldova: septembrie 1552 – noiembrie 1561; martie 1563 – martie 1568. Numele său este Petru stolnicul. Este fiul nelegitim al lui Bogdan al III-lea cu Anastasia din Lăpușna, supranumit „Lăpușeanu” în secolul al XVII-lea, după denumirea târgului Lăpușna, locul copilăriei sale.

Ștefan Holban. Născut în com. Cărpinieni, Hîncești la 1 august 1886, a fost președinte al Asociației învățătorilor din județul Lăpușna, prefect de Lăpușna, deputat în Parlamentul României (1919, 1932). După ocuparea Basarabiei, împreună cu familia se retrage peste Prut, unde însă nu scapă de teroarea roșie, în 1957 fiind arestat și condamnat la 15 ani de muncă silnică pentru opiniile politice exprimate. La 27 august 1961, deținutul politic Ștefan Holban decedează în închisoarea comunistă de la Botoșani și nici până astăzi nu se știe exact locul în care a fost îngropat, majoritatea mormintelor din cimitirul de lângă închisoare neavând cruci.

Antonie (Leonida) Plămădeală (n. 17 noiembrie 1926, Stolnicești, județul Lăpușna, Basarabia; d. 29 august

2005, Sibiu) a fost înalt ierarh al Bisericii Ortodoxe Române, Mitropolit ortodox al Ardealului (1982–2005), teolog și scriitor, membru de onoare al Academiei Române.

Angela Păduraru (n. 6 iunie 1938, Nemțeni – d. 26 iulie 1995, Chișinău) – cântăreață de muzică populară, promotoare a folclorului autentic, interpretă de romanțe, ce a lăsat în fondul de aur al Radioteleviziunii cca 200 de piese.

Constantin Tănase (n. 24 iunie 1948 – d. 30 octombrie 2014) fondatorul, directorul și editorialistul ziarului *Tim-pul*. Lingvist, doctor în filologie, Constantin Tănase încă sub puterea sovietică a cultivat dragostea pentru limba maternă.

Timotei Bătrânu s-a născut pe 12 aprilie 1944, în comuna Bălăurești, județul Lăpușna, artist plastic. El este autorul celei mai înalte icoane din Moldova, „Mântuitorul tronând”, lucrare care măsoară peste 1 metru 70 înălțime.

Mihai Gribincea, doctor în științe istorice, ambasador al Republicii Moldova în România, fost ambasador al Republicii Moldova în BENELUX și

la NATO, fost consilier al Înalțului Comisar pentru minorități naționale.

Nicolae Eșanu, viceministru al Justiției, membru al Comisiei de la Veneția.

Tudor Casapu, campion olimpic, campion mondial, președinte al Federației de Haltere din Republica Moldova.

Valeriu Lazăr, ex-viceprim-ministru, ex-ministru al Economiei.

Dumitru Ungureanu (n. 1942), doctor în științe tehnice, prorector la Universitatea Tehnică a Moldovei

Vasile Sîrbu (n. 1945), doctor în științe, profesor la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Nicolae Gribincea (n. 1961), compozitor, cântăreț, dansator, folclorist, Ansamblul „Plăeșii”

Mihai Ciobanu, născut la 20 februarie 1953, Bujor, Hîncești, este un cântăreț moldovean de muzică populară din Republica Moldova; Artist al Poporului, cavalier al Ordinului Republicii, Cavalier al Ordinului „Gloria Muncii”. De-a

lungul carierei sale, Mihai Ciobanu a înregistrat peste 300 de piese, una dintre cele mai cunoscute fiind „Casa părintească nu se vinde”, pe versurile lui Grigore Vieru și muzică proprie.

Aprecieri:
Grigore Vieru

„Mihai Ciobanu – artistul care, prin puterea harului, ne convinge că viața merită trăită și că-i păcat să fii supărat pe ea, chiar dacă vremurile sunt potrivnice omului. Mă simt minunat în cântecul acestui fermecător cântăreț care vine din Bujorul Hînceștiului răsfrânt în apele eterne ale Prutului”

Nicolae Botgros

„Mihai Ciobanu este un artist adevărat, el nu aleargă după glorie, nu-și irosește timpul pentru a-și face o popularitate ieftină.”

Vasile Romanciuc

„Lina, blânda, mângâietoare, voce a lui Mihai Ciobanu este, în același timp, profundă și convingătoare: ea ne adună într-un suflet, într-o credință, într-o iubire. Cântecul artistului sunt înalte lecții de omenie și bunătate, înțelepciune și frumos, de lumină și speranță. Culese de prin toate satele noastre, melodiile lui Mihai Ciobanu, mai vesele ori mai triste, alcatuiesc o adevărată antologie a simțirii basarabene”

Constantin Moscovici, născut la 2 octombrie 1962, în Cărpineni, este un interpret și compozitor de muzică ușoară din Republica Moldova. Cartea de vizită a artistului se consideră piesa „Păstorul singuratic” de James Last.

Premii:

1981 – Premiul mare la festivalul internațional din Așhabad, Turkmenistan

1982 – Locul doi la festivalul de muzică din Riga, Letonia

1998 – Premiul special la festivalul „Memoria” în orașul Brest, Belarusia

2000 – Obține titlul „Maestru în artă”, Republica Moldova

2006 – Doctor Honoris Causa (Universitatea din Komrat, Gagauzia)

2008 – Medalia „Meritul Civic”

2009 – Obține titlul „Artist al Poporului”

2012 – Ordinul Muncii

2018 – Medalia „Francisco Skorina (Belarus)

2020 – Ordinul de Onoare

Ana Pascaru, doctor habilitat în filosofie, și-a făcut studiile la Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Istorie (1970–1975), apoi a activat ca muzeograf la Muzeul de Istorie din Chișinău (1975–1977).

A urmat doctorantura la Institutul de Filosofie din Moscova (1977–1981), iar din 1981 este angajată în funcția de cercetător științific stagiar la Secția Filosofie și Drept a Academiei de Științe a Moldovei. În același an susține, la Institutul de Filosofie din Moscova, teza de doctor în științe filosofice.

Din 1981 până în 2002, Ana Pascaru activează în diferite funcții științifice – cercetător stagiar, cercetător științific, cercetător științific superior – în cadrul Secției Filosofie și Drept, apoi a Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei. În anul 2002, Ana Pascaru este aleasă prin concurs în funcția de șef al Sectorului Filosofie al Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept al Academiei de Științe a Moldovei.

Petru Ungureanu (născut la 26 august 1994, în satul Boghicieni, raionul Hîncești, Basarabia – d. 12 decembrie 1975, Chișinău) a fost un om de știință, specialist în domeniul tehnologiei preparării vinului, care a fost ales membru titular al Academiei de Științe a Moldovei.

La data de 1 august 1961, a fost ales în calitate de membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei. Este considerat patriarhul vinificației moldovenești.

Vinăria Hîncești, situată în regiunea viticolă Codru, chiar în inima orașului Hîncești, reprezintă o parte semnificativă a istoriei vinificației Moldovei. Istoria sa datează din secolul XIX, când vinăria Hîncești a fost fondată de Manuc Bey, o personalitate prominentă și controversată, care și-a petrecut o perioadă din viața sa în oraș. În orașul Hîncești,

descendenții acestuia au fondat o fabrică de vin, care ulterior a jucat un rol important în modernizarea industriei viticulturii din toată Moldova. Până în ziua de astăzi se păstrează tradiții seculare și secrete tehnologice. Vinăria este dotată cu 2 linii de îmbuteliere a vinurilor, prima linie de îmbuteliere a vinurilor spumante și a doua linie de ambalare bag-in-box.

CONCLUZII

Prin ceea ce am prezentat în această lucrare, am încercat să cuprindem, în măsura posibilităților, faptele, realizările și preocupările obișnuite ale oamenilor din aria geografică corespunzând teritoriului actual al raionului Hîncești, sub aspect istoric-evolutiv, dar și să scoatem în relief ceea ce ne definește în mare parte și cu care ne mândrim – viața culturală din zona respectivă, consistentă și valoroasă în același timp. Îndrăznim să credem că ne-a reușit, dar meritul aici, desigur, aparține personalităților și instituțiilor de profil, care au activat și continuă să activeze cu har, entuziasm și perseverență, realizând cu succes diferite aspecte ale fenomenului cultural hînceștean.

De aceea, am ținut să subliniem că, la capitolul CULTURĂ, cu adevărat „avem cu ce ieși în lume”, hînceștenii tradițional situându-se printre exponenții elitei culturale la nivel de țară. Ne-am bazat, în fond, pe numeroasele aprecieri venite din afară cu referire la artiștii noștri plastici, interpreții, instrumentiștii, dansatorii, meșterii populari, dascălii și colectivele artistice care cultivă asemenea talente.

Concluzia principală, care transpare după lecturarea prezentei lucrări, este că noi toți, dar mai ales generația tânără, avem datoria de a prețui și dezvolta în continuare patrimoniul cultural, clădit cu atâta migală, a păstra și promova arta și tradițiile populare autentice, a asigura un climat favorabil pentru integrarea zestrei menționate în circuitul cultural național și internațional.

THE PAST HAS A NEW FUTURE

Cross-border cooperation for the valorisation of the cultural heritage
in Galați, România, and Hîncești, Republic of Moldova
1HARD/2.1/25

Cultural and Historical Heritage in Hîncești, Republic of Moldova

Joint Operational Programme Romania-Republic of Moldova 2014-2020

www.ro-md.net

This project is funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

Project financed by the European Union within the 1st Call for project proposals (Hard) under the Joint Operational Programme “Romania – Republic of Moldova 2014–2020”.

General Objective of the Project reside in: Valorization of the local cultural and historical heritage from Galati and Hincesti regions as a key factor in increasing the territorial attractiveness on both sides of the border.

At the same time, the Specific Objectives aim to:

The development, through extension or restoration works, of two cultural, historical and architectural monuments – the Gheorghide House – Cultural Center “Lower Danube” Galati, Romania (extension), and Steam Mill, Mereseni, Hincesti, Republic of Moldova (restoration);

Promotion of the cultural and historical local tangible and intangible heritage among the inhabitants and visitors of the Galati and Hincesti regions;

Establishing a strategic vision for the exploitation and sustainable promotion of the local cultural and historical heritage in the Galati and Hincesti regions.

The total value of the project is 1,737,165.98 Euros, it being implemented by TAU Galati County, through the Galati County Council, Romania, the Hincesti District Council, Republic of Moldova, the “Lower Danube” Cultural Center, Galati, Romania, and the Mereseni Commune Mayor Hall, Republic of Moldova.

On the Moldovan side, Partners 2 and 4 in the project propose restoration of a Steam Mill, dating from the beginning of the 20th Century, partially functional even now. The mill is also an object of the architectural heritage. It is expected that, by restoring the respective object, preserving its destination, and, respectively, by arranging the adjacent territory (1 ha), a complex with a regional cultural-historical specific will be created, existing the possibility of its use both in cultural and leisure purposes.

CONTENTS

RATIONALE	60
HISTORICAL HERITAGE	62
Historical reflections	62
Localities with the oldest origins (Ciuciuleni, Calmatui, Mereseni, Lapusna, Cateleni, Hincesti, Boghicieni, etc.)	63
CULTURAL HERITAGE	70
Churches	70
The cultural values of Hincesti District	74
Cultural potential	79
Artistic education	83
Libraries	85
Museums and Tourist Attractions	85
Outstanding personalities born in Hincesti District	96
CONCLUSIONS	99

RATIONALE

Located in the heart of the country, in the Secular Forests area, the Hincest District is a veritable visiting card of the Republic of Moldova. Places with deep roots in history, with worthy and hospitable people during whole generations – these are the first characteristics of Hincesti District. Benefiting from a particularly advantageous geographical position, with an enviable natural setting, its potential makes possible a promising economic development. With an area of over 1480 square kilometers, 63 localities and about 120,000 inhabitants, the Hincesti District is among the top 3 the largest in the country. Its territory is crossed by the international road corridor M21 Balkans, and through the Leuseni International Customs there is an intense movement of goods, passengers and tourists to and from the European Union.

The administrative center of the district is the Hincesti Municipality – a town populated by approximately 18 thousand citizens, which registers an impressive dynamic, where the majority of industrial, economic, commercial units, banks, state and socio-cultural institutions are concentrated.

The relief of the district is predominantly hilly with heights between 100 and 350 m and is differentiated into three areas: forests, steppe – hilly forests and the Prut steppe. The territory of the district corresponds to an inhomogeneous surface of chernozem, some parts contain clayey soils. Hincesti District has over 72 thousand hectares of agricultural land and 39 thousand ha of forests. The favorable natural conditions of the district mean a real strength. Such factors as the hilly relief, the composition of the soils, the large number of sunny days, the existence of vast pasture lands, massive forests, foster the practice of agriculture, viticulture and winemaking, fruit growing, vegetable growing, animal husbandry, collecting honey and bee products, etc.

The lack or limitation of mineral deposits and natural wealth does not seem to despair the local population, as this gap is generously compensated with another potential – the historical, cultural ones, the customs, traditions, talented people in different domains.

Hincesti District has a special historical importance. In this sense, its route starts from the beginnings of prehistoric civilizations, with a smooth transition into antiquity, making a stop-over in the Middle Ages, reaching the century 19th Century and further into the contemporary

era. Archaeological excavations have discovered in the villages of Ciuciuleni, Calmatui and Stolnieni etc. vestiges of the Cucuteni-Tripolie Civilization and, respectively, a Geto-Dacian fortress, dating from the IV-III centuries BC. In the Middle Ages, the famous Moldovan Road passed through the current territory of the district, which provided a link between the East and the West. And the travelers and merchants, tired in their long peregrinations, could find shelter and food at the local inns and borrows, get small repairs, blacksmithing, other services they needed, etc. Many communities in the district can be proud of a medieval hearth, an Orthodox place of worship or a historical monument. Some of them have an unique value: the Royal Court from Lapusna, the Wooden Church from Cotul Morii, the Hincu Monastery, the Manuc-Bey Complex from Hincesti Town and others.

The large rural communities – Carpineni, Lapusna, Sarata Galbena, Pascani, in addition to their historical appearance, are also notable for their carefully preserved traditions to this day, for their skilled folk craftsmen, whose fame goes beyond the local area. Together with the Hincesti Municipality, these localities can become real poles for the preservation and promotion of the district's cultural heritage.

Through this booklet, the authors have tried to achieve a task that was imposed a long time ago: the systematization of cultural and historical values, at the district level, which are absolutely admirable, but, nevertheless, remained somehow dispersed and largely unknown to the enthusiasts of beauty, tourists and foreign visitors of our district. At the same time, the work will facilitate the activity within the same project on achieving another objective/expected deliverable – the development of the local strategy for valorization of the cultural and historical heritage in Hincesti District.

HISTORICAL HERITAGE

Historical reflections

Hincesti District has written unique pages in its history, that refer to the existence of the culture belonging to one of the earliest civilizations in Europe, established a few centuries before the appearance of human settlements in Mesopotamia and Ancient Egypt, and namely the Cucuteni-Tripolie culture (6th–3rd millennia BC). The name comes from the localities near which its vestiges were discovered for the first time (Cucuteni – a village near Iasi (Romania) and Tripolie – a locality in Ukraine), Hincesti District being located on the southern borders of the central part of this formations.

In 1978, the young archaeologist Ion EREMIA, being preoccupied with expeditions, archaeological excavations, but also with the history of his native village, Ciuciuleni, Hincesti District, undertakes a series of periegesis, resulted in the discovery of seven settlements, two of which were attributed to the Cucuteni-Tripolie culture and five – to the Getic communities.

The representatives of the Cucutenian civilization had agriculture and animal breeding as their main occupations. They cultivated wheat, barley, millet, peas, hemp and grapes. The fields were worked with a harrow made of deer horns or wood with a stone tip. Later, the land will be cultivated with the help of a special plow, to which draft animals were yoked. The harvest was collected with wooden scythes with flint blades and copper sickles. The Cucutenians raised various domestic animals, such as large and small horned cattle, horses and pigs, and among birds – chickens. Hunting had a secondary role. While crafts, on the contrary, held an important place. People of those times made many types of objects from flint, stone, bone, horn, clay, shell and copper. As work tools, they used the sickle, the drill, the coulter, the hoe.

The degree of processing ceramics has reached a high level of development. Cucutenian vessels are of different shapes and very beautifully decorated with colorful designs. To make it more resistant, the potters fired the pottery in special kilns. The predominant colors on Cucuteni ceramics are red, white and black. Another occupation was weaving. The weaving of fabrics from sheep's wool and hemp was practiced. The Cucutenians practiced metallurgy and knew

the technique of obtaining and processing copper, from which they made knives, rolling pins, needles, and later sickles, axes, daggers, decorative objects (mergles, pendants, bracelets etc.).

The next distinct stage is Antiquity, especially the period when the Geto-Dacians lived in these lands (IV-III Centuries before Christ) and the times after the conquest of Dacia by the Roman Empire. The proof for this is the numerous characteristic objects, discovered by archaeologists in a series of localities from the District.

For later period, detailed historical data are hardly found (due to various invasions and ravages, to which the barbarian, warrior and nomadic tribes resorted), but they appeared in abundance in the Middle Ages, starting from the 14th, 15th and further centuries, in official documents, charters, property documents, etc. from the reigns of Alexandru cel Bun, Ștefan cel Mare, Alexandru Lăpușneanu, etc.

Localities with the oldest origins

CIUCIULENI

Archaeological sites discovered by professor Ion EREMIA near the village of Ciuciuleni, Hincesti District.

Ciuciuleni I. The site is about 4 km northwest of the village of Ciuciuleni, on the bank left side of the Cogâlnic river, at the point called “Tăbuceasca” by the locals, on the bank of a pond with the same name. The settlement has dimensions of approx. 150 × 50–70 m and is located on a not too high promontory. Ceramic fragments and pieces of burnt clay were collected from the soil surface. The ceramics, according to their morphology, firing and color, were assigned by V. Marchevici to phase B of the Tripolie culture.

Ciuciulenii II. The site is located approximately 1.5 km west of the northwestern edge of the village, on a high plateau, called “Dealul Poienii” by the locals. The settlement has the dimensions of approx. 200 × 50–70 m, being oriented with the long side in the north-southern direction. On the surface of the soil, were discovered: an anthropomorphic statuette, a fusa-iola, fragments of Getic ceramics, fragments of Greek amphorae and pieces of burnt clay with

imprints of sticks. According to the discovered vestiges, the site can be attributed to the Getic communities of the 4th–3rd Centuries before Christ.

Ciuciuleni III. The site is located approx. 2 km southwest of the center of the village, to the right of the country road, that connects the Ciuciuleni and Pereni villages, in the place of “Valea Lacului”. There is a well about 100 m south. The settlement has dimensions of approx. 150 × 50 m, being oriented with the long axis north-south. Fragments of hand-shaped containers, tools with relief decoration (belts, protrusions, etc.) were collected from the soil surface. Such vessels, according to their morphology, firing, color and ornamentation, can be attributed to the Getic communities of the 4th–3rd Centuries BC.

Ciuciuleni IV. The site is about 100 m north from the northern end of the village, on the banks of the Costeasa stream, a left tributary of the Cogâlnic. The settlement stretches from north to south, along the left bank of the stream, over a distance of about 800 m, with a width of about 80 m. Numerous fragments of hand-shaped pottery and a few fragments were discovered on the ground surface from containers worked on the potter’s wheel. Hand-moulded ceramics are represented by fragments of sticks and pots, some decorated with alveolar ridges or supporting protrusions. The one worked on the potter’s wheel represents fragments of Greek amphorae. According to the recovered material, the settlement can be attributed to the Getic communities of the 4th–3rd Centuries BC.

Ciuciuleni V. The site is located approx. 200 m south of the town, on the right bank of the Cogâlnic river, to the right of the field road that leads to the Dragusenii Village. The settlement, with dimensions of 200 × 75 m, is located on a not too large promontory, oriented north-south. On the surface of the soil were discovered: a shale stone ax, a flint point, ceramic fragments (cups, binocular dishes, bowls), pieces of burnt clay and fragments of animal bones. According to the discovered inventory, the settlement was assigned to the late Tripolie period.

Ciuciuleni VI. The site is located approx. 250 m. west from the southwestern edge of the village, on a promontory, called “Voloaca” by the locals. The settlement, with dimensions of 200 × 50 m, is oriented with its long side in the southeast-northwest direction. Fragments of Getic pottery, fragments of animal bones and pieces of burnt clay, some with sticks imprints, were discovered on the surface of the soil.

Dragusenii Noi. The settlement is located approx. 700 m west of the center of the village, on the right of the Dragusenii-Lozova road. Large pieces of burnt clay with traces of sticks and poles, as well as several fragments of Getic pottery from the 4th–3rd Centuries 4th–3rd Centuries BC.

The archaeological site from Stolniceni Village

The archaeological site is located in the forest nearby Stolniceni Village, representing a point of attraction. According to the documents, the first researches at the Geto-Dacian fortress were carried out more than eight decades ago, in 1933, by specialists from the “Alexandru Ioan Cuza” University from Iasi. Then, almost a decade and a half, the fortress is forgotten. Another ten years (from 1947 to 1957) of curiosity followed. The discovered materials show that this fortress belonged to the Geto-Dacians. Archaeologists, in addition to human skeletons, also found pieces of pottery, knives, brooches, bracelets, arrowheads, as well as other objects dating back to the 4th–3rd centuries BC. Several objects found at the Stolniceni site are stored in two museums – the History Museum and the State University of Moldova.

There were discovered inside traces of funerary arrangements, cultic deposits (human and animal sacrifices, brought in honor of some divinities), construction elements, the character of which remains, for the time being, uncertain. For the most part, the discoveries made fall into the period of the 4th–3rd Centuries BC, being characteristic to the Getic culture.

CALMATUI

The Calmatui Village is one of the oldest yeoman localities in the Prut Meadow, attested in 1439 (other historical sources indicate July, 1448).

As a result of the archaeological excavations, at the mouth of the Calmatui Valley, the remains of furnaces for melting metal in domestic conditions were brought to the surface, the period attributed to the Tripolie culture. Then a village appeared here after the conquest of Decebalus' Dacia by the armies of the Roman Empire under the leadership of the emperor Trajan. The cemetery of the ancient village was discovered. Human bones and various objects from the Roman era were found on its site. Then the nomads, who came to these places from the Asian steppes, for the spoils of war, left as a memory a mound made of earth on the place, where the warriors, fallen in battle with the natives, are buried. The hearth of the village was formed from the merger of two hamlets – Geamini and Calmatui. The first hamlet was born on the estate of the boyar Ioan Geamănul and bore his name, the second indicates the geographical name of the Calmatui valley.

Both names are frequently found in old documents. In four documents, signed by Stefan cel Mare after 1457, we find the archers Ioan Geamănul, Sandru Onică, Manoila Cioplescu as owners of parts of the estate at “Calmatui under the mounds, over the Prut, in the land of Lapusna”.

MERESENI

The scientist Ion HINCU, in his work “Ancestors from the Republic of Moldova”, writes: “Archaeologists have identified in Mereseni the traces of a village founded after the conquest of Dacia by the armies of the Roman Empire in the year 106. Its inhabitants cultivated the land, raised cattle, built spacious houses, maintained intense trade relations with neighboring cities. The village ended its existence in the year 376, when it was devastated and burned down following the invasion of the Huns, and several archaeological materials from the Roman period were collected on its hearth”.

The current village was mentioned for the first time on September 14, 1621 during the reign of Voivode Ilias (Documents regarding the History of Romania. 17th Century. A. Moldova. Bucharest, 1957, vol. V). A record of the great nobles from the Royal Court has been preserved, by which Ionașcu Negruță, the son of the elder Negruță, sells half an estate in the Village of Mereseni to Enache the seneschal for 30 gold coins. The village there already existed, because the same record states about its antiquity “...whose privilege he lost because of the Tatars, when Ștefan Tomșa came to the Dominion”. Ruler Radu Mihnea confirms this purchase on March 25, 1624. The archives also kept other charters – from May 30, 1669, May 25, 1731, August 13, 1757, June 1, 1768. Some pages about the history of this village, around 18th Century, will write the researchers concerned with the fate of the villagers retreated to the Forest in attempt to escape from the Tatars, then from the Russian army during the Russian-Turkish war of 1769–1774. Only after 1812, when the occupation became stable, the peasants hidden in the forests began to return to their nests. In 1897, Mereseni entered the category of Bessarabian localities, that exceeded the number of 500 persons, in that year 705 people were registered here. By 1912, the village had 210 households and 824 inhabitants, peasants owned 738 desetins of land, the boyar Alexandru Leonard had 2,674 plots, Ecaterina Leonard – 850 plots, Elena Leonard – 200 plots. After the reunion of the two banks of the Prut, in September 1922,

the Romanian land institution “Casa Noastra” appropriated 214 peasants from Mereseni with 923 ha of land, which came back to them from the reduction of the manorial estates.

After the terrible storm of 1896, when the village was left without windmills, the boyar Alexandru Leonard made the decision to build a steam mill and an oil mill in Mereșeni. He brought modern outfit from Germany, invited very skilful craftsmen Efim Orlov and his son Izot from Chisinau as builders. The latter then remained to live in the village, working as a mechanic at the steam mill and the oil mill until 1944. His daughter, Claudia, born in Mereseni, finished the Pedagogical College in Călărași and worked as a teacher in her native village for 40 years. Her husband, Boris Harjevschi, for 14 years, served as director of the school in Mereseni.

LAPUSNA

Lapusna is one of the oldest settlements in Moldova, being mentioned for the first time in a document issued by Alexandru cel Bun in 1429. Lapusna was also a customs point at the crossroads of European roads and over time had become one of the most known boroughs. Here is also the Royal Court, which belonged to the Lord Alexandru Lăpușneanu, and which is said to have been his residence for years.

Lapusna is located 18 km north-west of Hincesti and 54 km south-west of Chisinau.

Alexandru Lăpușneanu was a Lord of Moldavia, who reigned between September 1552 – November 18, 1561 and October 1564 – March 9, 1568. His figure was popularized by the writer Costache Negruzzi, who immortalized him in the short story “Alexandru Lăpușneanu”, attributing to him the famous phrases “If I get up, I’ll pop over many of you, too...” and “If you don’t want me, I want you...”. Lăpușneanu maintained good trade relations with Transylvania, where he had the citadel of Ciceu. Painters came from Venice to paint its monasteries: Slatina and Pângărați. With his money, he decorated the churches on Athos Mountain and the Romanian Orthodox Church in Lviv, Poland. The chronicler monk Eftimie glorifies the rule of Lăpușneanu. These benefits came as a result of his repentance, after the many sins committed. Lăpușneanu’s second reign is told in Costache Negruzzi’s homonymous novel. He also moved the country’s capital to Iasi.

About Lăpușneanu’s Royal Court is known to have existed specifically in the Lapusna area, but the exact location is unknown. After long research by historians and archaeologists, it

was concluded that the Court from almost 500 years ago would have been located probably in the place where the Royal Court Complex is being built today. It would have been used from the end of the 15th Century until the middle of the 16th Century.

CATELENI

The first descriptions of these places appear in the history of the wars of the locals with the migrating hordes. The dead were buried in high mounds of earth. Such a burial mound is still today near Cățeleni.

The first mention of this village appears on June 25, 1555, when Alexandru Lăpușneanu, lord of Moldova, gave his servant Hăbiac, the elder, the Village of Cateleni, on the border with Hlapești (actual Nemteni), a fact attested in a document dated July 25, 1565 from Iasi. From this document we learn that the Village of Cateleni, which keeps its name even today, borders the Village of Nemteni, located at a distance of 2–3 km, on its eastern side, where the Nirnova river flows.

HINCEȘTI

In the Middle Ages, the only accessible trade way between Asian and European countries passed through the territory of the town, called the “Moldovan Road”. At the foothills of this trade route, the town of Hîncești appeared, located in a huge natural amphitheater, in the enchanting valley of the Cogalnic-Bucium river.

The name of the Town of Hîncești is directly related to the Moldovan Hincu boyars, whose most prominent representative was the serdar Mihalcea Hîncu.

The documents mention this locality for the first time in the year 1522, on August 17. At that time, Hîncești market was an important commercial locality of the Moldovan state, being something intermediate between the village and the town, with an inn for foreign merchants, where they feasted and rested.

After the Russian-Turkish war from 1806–1812, Manuc Bei Mirzaian, outstanding personality, Dragoman of Turkey, for the services provided to the Russian generals in negotiations with Turkey, acquires the permission of the Russian Tsar to settle in one of the beautiful

localities of Bessarabia. He buys the estate with the mansion that belonged to him from the Iamandi boyar and settles with his family in Hîncești. In the years 1880–1890, in Hîncești there were 5,098 inhabitants, 587 households, several churches, including an Armenian one, four houses of Jewish prayers, two schools, a zemstva hospital and several factories including: three for leather processing, six for dyeing, one for spirits, one for candles and one for making bricks.

Din 1944 până în 1965, a fost denumit Kotovskoe în cinstea lui Grigori Kotovski, un conducător militar din cadrul Armatei Roșii în timpul Războiului Civil Rus, dar și o personalitate istorică controversată, care se născuse aici. În 1965, comuna a fost declarată oraș și numele ei a fost schimbat în Kotovsk. Din 1990, orașul și-a reluat vechea denumire de „Hîncești”.

BOGHICENI

The village has unique tourist attractions from Hincesti District. For several years, in Boghicieni there has been talked about the so-called Treasury or, in other words, the Turk's Cellar. The legend reveals that the Turks hid a large amount of gold and valuables here. The cellar is located in a hillock and overlooks a spring with cobbled banks to prevent it from collapsing.

Staniste, as the area is called, is the hearth of Boghicieni Village, a place well protected from the eyes of the world and hit by natural calamities. Currently the cellar cannot be visited because the entrance is broken.

Next to Beciul Turcului is also the old cemetery, with a former wooden church, tombs, crosses and inscriptions from the 19th – early 20th century.

In the northern part of the village, there is a monument of nature – the Secular Meadow, in which secular poplars grow, which covers an area of 2.5 ha. The legend about the dragon who attacks people coming here with bad intentions, is also linked to the meadow.

This place, for many years, was protected and cared for by the Leonardo dynasty of local boyars. Near the meadow there is a lake of about 2 ha, surrounded by a picturesque landscape.

In the village is situated and has been preserved the house where the oenologist scientist, academician Petru Ungureanu lived.

Not far away, stands the Church dedicated to “Saints Peter and Paul”, built between 1850–1873, under the patronage of the boyar Leonardo. In his time, the boyar had extensive estates, a mansion and 2 alcohol factories.

CULTURAL HERITAGE

Hîncești district has a large number of heritage values, such as museums, historical and art monuments, architectural complexes, churches and monasteries. Here we can mention the “John the Baptist” Cathedral in Carpineni Village, the Hincu Monastery, the Church from Lapusna Village, the Manuc-Bey Historical-Architectural Complex, the Museum of History and Ethnography from Hincesti Town, hosted by Iamandi House, which occupy a special place and have a national cultural value.

Churches

Church of the “Grand Voivodes Michael and Gabriel”, Lapusna Commune

---

A royal document from the National Archives of the Republic of Moldova says that the construction of the church, which was originally made of wood, was erected in 1801, and in January 1814 it was built of stone, with the help of the parish from Lapusna Commune. The construction of the church was completed in the years 1818–1819, blessed by Ioan Dimitriu – a resident of the Buiucani Sector, Chisinau, and sanctified by Metropolitan Gavriil Bănulescu-Bodoni, with the patronage of “The Most Holy Grand Voivodes Michael and Gabriel”.

In 1861, a parochial primary school was opened in the Lapusna Village, where the priest and the psalm reader activated as teachers. The Church from Lapusna, according to its architectural layout, is related to churches built in the 16th century in Vallachia.

The Negrea Village Monastery

The Negrea Village Monastery, under construction, is a new monastery that is being built nowadays from the very foundation. The main basis for the construction of this

holy place is the former church of the Negrea Village, which was built in 1878. The church was placed by our grandparents in a wonderful place, near the forest. If this church were willing to speak, it could tell us much more than what the Christians, who lived in this locality, have been confessing since its construction until nowadays. From their confessions, we learn that divine service was carried out in the village church until the summer of 1969, the last priest being Filip Zagnat. In the summer of 1969, a great calamity hit this village: a massive landslide practically demolished all the houses in the village. These landslides reached a few meters from the church and, bypassing it, changed their direction to the right and to the left, leaving behind the holy place untouched, with only a few insignificant cracks.

The Holy Mass of Holy Sunday of 1969 was the last, because the church was later closed. None of those Christians thought that the closure of this place would take a long time, but unfortunately it lasted for almost 30 years, until 1988. During this period, the Christians securely kept the keys of the and didn't give them to anyone to avoid cases of its transformation (as happened in other places) into warehouses, shops, clubs and other places of entertainment. They understood, although there were great pressures that holy things must not be trampled upon. They tried, with their own strength, to keep the doors of the church locked and every year ensured repairs within it. Thanks to people like them, the icons and all the church attributes have been preserved for it to function today.

In 1997, the Department of Religions, through Order No. 40, registered the Negrea Monastery (under construction), and on October 31, 2000, the gates of this monastery were opened wide.

In August 2004, the bishop of Cahul and Lapusna, Anatolie, and of Edineț and Briceni, Dorimedont, together with a large congregation of priests, consecrated the Summer Church, built in honor of the "The Assumption of the Virgin Mary".

Church of "The Saint Great Martyr George" from Ciuciuleni Village

---

The initiative to build the church belongs to the priest Petru Cernăuțean. The construction began in 1912. The church differs from others in the district by its size, it is large. It is built in the form of the holy cross from small stone blocks brought from the Bujor Village. Old painting is well preserved. In the church there are religious books from the 17th–19th centuries.

Church of the "Assumption of the Virgin Mary", Obileni Village

---

The legend says: in 1919, the Christian Dimitriu Ilii found a treasure of gold together with the Christians from the village Andros Vasile, Veleşcu Dimitrii, Țirdea Petru, and they decided to build a holy church with this money.

The construction of the church lasted until 1929. The length of the construction was caused by the lack of stone and lime. These materials were brought from the proximity of Chisinau by oxen carriages, at a distance of about 100 km. The church was built of stone in the form of a cross by specialists invited from Italy. In 1930, the church was sanctified by His Holiness Kirill, Metropolitan of Bessarabia and Hotin.

In 1991, after a total restoration, the walls of the church were enriched with precious icons. One of them represents the Covenant of the God's Mother.

Church of the "Change of the Lord's Mother Appearance", Pereni Village

---

A chapter in the history of s. Pereni is the construction of the church. Initially, it was built of wood in 1808 by the dean Goma from Ciuciuleni Village and the priest Apostol from Pereni.

In 1809, through the order of General Ilie Cotargiu, the church was built as a hermitage of the Hincu Monastery. With half a cathedral and three pristols. In 1943, it was closed, restarting its activity in 1994.

Church of the "Saint Nicolae", Mingir Village

The Mingir commune has a centuries-old history. On June 23, 1519, we find the first documentary attestation of the locality. In its secular history, it was the property of several entities and persons, including the Iași Metropolitanate, the "St. Spiridon" from Iași, of Dumitru Moruzi, brother of the Voivode Alexandru Moruzi, of boyar Constantin Balș.

One of the most important places of worship is the Church "St. Nicolae", which, according to the Confession Book, was built in 1803 from rods glued with clay. It was rebuilt from stone in 1880. In 1980, after a capital repair, the church was painted by the painter V. Sandu, and a

year later the iconostasis of the church was gilded by the master of culture and arts A. Camen-schi (Moscow). There are several old icons and objects of worship from 18th–19th centuries in the church. Previously, there were wooden churches in the locality. This fact is confirmed by the parish priests of the church, who served here, namely Onofrei Ghițeu (1742–1819), Scarlat Mardare (1746–1821), Gheorghe Bârzu (1766–831). Currently, the parish priest of the church is Father Vitalie Ursu.

The wooden church from Cotul Morii

The wooden church from Cotul Morii is qualified as a religious object dated from 1812. The building was an architectural monument of national importance, included in the Register of monuments of Republic of Moldova protected by the state under the name “Wooden Church ‘St. Trifan’”. It was in an extremely critical condition, being affected by the floods of the Prut River in the summer of 2010. Finally, it burned down entirely in a fire on March 31, 2019.

The church was built in 1812 from clay and wood, originally as a house for the priest, and was named “The Birth of the Virgin Mary”. The church had a parish house and it owned 18 hectares of arable lands. The icons inside date from the 1800s. In the years 1929–1931, the Cotul Morii parish was in the deanery of the 2nd Hincesti circle, Lapusna County. The church had not been functioning since the 1920s and was closed by the Soviet authorities in the 1950s, forcing the villagers to baptize their children in the village Gorban over the Prut (Iasi County). The year of construction is disputed by the local inhabitants and by some representatives of the Ministry of Culture, who claim that the church had been managed by the founders of the village, since 1621.

In 2008, the rehabilitation of the wooden church in Cotul Morii was one of the objectives established within the TACIS CBC project “Development of the investment capacities of the Hincesti–Leuseni tourist area”, but the restoration never took place. Now, a new church is active in the village.

Hincu Monastery

In 1678, in a wooded area, at the springs of the Cogalnic river (approx. 55 km west of Chişinau), the great stolnic Mihalcea Hincu founded, at the request of his daughter, a nunnery. The wooden churches and monastic cells in the 17th century were often devastated by the invading Tatars. Because of this, the Monastery “St. Parascheva” periodically remained deserted. In 1835, a summer church in the Russian-Byzantine style was built of stone. Later, in 1841, the winter church was erected.

In the period 1956–1990, the monastery was closed by the Soviet authorities, and a rest and treatment base of the Ministry of Health operated on its territory. In 1990, at the request of the locals from the neighboring villages, the Hincu Monastery was reopened, becoming in a short time one of the best arranged monastic communities visited by tourists.

Around the monastery there are several springs rich in water, one of them has increased mineralization. The monastery can be visited daily. For those who wish, local guidance and accommodation are available.

CULTURAL VALUES OF THE HYNCEȘTI DISTRICT

Culture can be considered as the whole complex of distinctive characteristics of a spiritual, material, intellectual and emotional nature that characterizes a society. It includes not only the arts and literature, but also the way of life, fundamental human rights, value systems, traditions and beliefs. Among the cultural values of the district are:

- Houses of culture – 47 (including the District Palace of Culture);
- Artistic Model collectives – 22;
- Craft Centers – 3;
- Libraries – 55;
- Institutions of artistic education – 4;
- Libraties – 2;
- Museums – 3;

- Folk sculptures and trinities – 6;
- Architectural monuments – 43;
- Archaeological monuments – 80;
- Churches – 29;
- Cathedrals – 1;
- Monasteries – 2;
- The historical-architectural complex of national value – “Manuc Bey”;
- Folk craftsmen – 187;
- International Interethnic Festival “This is the dance from the ancestors”;
- Festival “Golden Autumn”;
- Festival of Winter Traditions and Customs “De urat v-am tot ura”;
- Regional theater contest Festival “Theatre Stage”;
- Festival-contest of the paschal songs “Christ is Risen”;
- Gastro-ethno-folkloric Festival-contest “Peony – flower of longing, sweet is the bread from the oven”;
- “Miorița” Festival-contest of spring pastoral traditions and customs;
- “Rosalia” ethno-folkloric Festival;
- The Festival-contest of light music “Song – vibration of the soul”;
- District contest “Young, Joyful and Courageous”;
- The District contest of Dragobete customs;
- International Music Festival – “Mărțișor”;
- The National Festival of Popular Music Performers, dedicated to the singer Angela PĂDURARU “Song – the joy of my life”.

Brief description of the most important Festivals and contests organized in Hincesti District

The festivals mentioned below are organized biennially, once every two years:

---

1. The national festival-competition of popular music performers in memory of the singer Angela Păduraru “Song – the joy of my life”. 6 editions were organized – 5 at district level and one edition – at national level. The 6th national edition was organized in partnership with the National Center for Conservation and Promotion of Intangible Cultural Heritage (CCPICH). All 6 editions took place in the village of Nemțeni, the native locality of the singer Angela Păduraru. The 7th edition forecasted the year 2023, will take place in the premises of the Hincesti District Palace of Culture on August 27.
2. The festival – regional light music competition “Song – vibration of the soul”, is organized on the occasion of the National Holidays “Independence Day” and “Our Language”. 5 editions have been organized so far, where children, young people and adults with vocal-interpretive skills have been promoted. This festival stood out for its elegance and tendency to promote local light music and national singer-songwriters. All participants perform songs only in Romanian. In 2024, the 6th edition will be organized on August 31.
3. National Theater Festival-Competition “Theatrical Ramp”. It is an impressive competition, which takes place in 2 compartments: Group and Individual. The first 3 editions took place in the village of Mingir, based on the Theater Troupe for Children and Youth “Ghiociei”, directed by Mr. Mihai Sîrbu, collective bearing the Model Title of the Hincesti Culture and Tourism Department.

The 4th edition of 2021 was held online, due to the pandemic, where groups from all over the country and Romania participated, the reception of offers, the judging and the award took place at the Regional House of Culture. And the 5th edition will take place in March 2023. Partners of the Festival are CNCPPCI and Mingir Commune Mayor Hall.

4. International Interethnic Festival of Folk Song and Dance “This is the game from the ancestors”. This Festival is organized in partnership with the Sărata Galbenă Mayor Hall and on the basis of the collective with the Model Title of the Hincesti Culture and Tourism

Department – the Popular Music and Dance Ensemble “Arcuşul”, choreographer Negru Ion, art director Botgros Vasile, being a continuation of the cross-border project “As different as we are – 7 ethnias at the Black Sea”. Ensembles of different ethnic groups from the country, as well as from Ukraine and Romania, participate in the Festival.

In 2022, on September 11, the 5th edition took place, where 15 ensembles from Ukraine, UTA Gagauzia, Cricova Town, the Districts of Floreşti, Cantemir, Hincesti and others have been present.

5. The District festival of the Pascal song “Christ is Risen”. Folk ensembles participate in the Festival, performing Easter songs or presenting moments from the life and death of the Savior Jesus Christ. The first 3 editions were held in the Carpineni Commune, and the next 2 editions will be hosted in Caracui Village. In 2023, 6th edition will take place during the Easter holidays. This festival is organized in partnership with Caracui Mayor Hall.
6. District festival of traditions and customs of Pentecost and Holy Sunday “Rosalia”. It is carried out by rotation in the villages of Paşcani, Pereni, Secăreni and Corneşti, in partnership with the mayor halls of the above-mentioned localities. Folkloric collectives take part in the Festival, bringing out the anonymity and promoting folk song and dance, as well as the traditions and customs of Pentecost and Holy Sunday, specific to each locality in the district. In 2022, in June, the 4th edition took place in the village of Paşcani.
7. The regional festival of folklore, pastoral and plain traditions “Mioriţa”. This festival is held in Leuşeni Commune in partnership with Leuşeni Mayor Hall and on the basis of the Model Title collective of the Hincesti Culture and Tourism Department “Prutuleţ”, artistic director Iacob Valentina. Folk song and dance ensembles, dramatic and folkloric circles participate in the festival, whose repertoire necessarily includes songs, dances or traditions specific to mioritic occupations. In 2023, on May 6, the day when Saint George is celebrated, the 4th edition will take place.
8. Gastro-ethno-folkloric festival “Peony flower of longing – sweet is bread from the oven”. The festival takes place in May in the village of Bujor and is based on the master class of baking traditional bread in the ovens that are next to the House of Culture. Folk song and dance groups are also promoted through the artistic programs. In 2022, the 3rd edition took place. It is organized in partnership with Bujor Mayor Hall.
9. The district festival “I love my ancestral fashion” is organized on the occasion of the National People’s Fashion Day, which is celebrated on the last Sunday of June. Artistic collectives

that promote traditional culture and authentic folk costumes participate in the festival. It takes place in the premises of the Hincesti District Palace of Culture. In 2023, the 2nd edition will take place.

The following cultural events are held every year:

---

10. Every year at the end of December, the District Festival of winter traditions and customs “De urat v-am tot ura” is organized, where there are participating artistic collectives, which include in the program carols, crowds, games with zoomorphic masks, winter traditions and customs, being a real show of characters and traditional attributes. The festival takes place in the Hincesti District Palace of Culture.
11. The district festival-competition “Golden Autumn” is organized in the context of the National Wine Day. The best artistic collectives of the district that promote cultural-artistic values and moments specific to the autumn period participate.
12. The district competition “Dragobetele – kiss the girls” is dedicated to the Dragobete holiday. Pairs of young people from the localities of the district participate in the contest, the traditions of dragobete, the talented young people and the mentors who prepare them are promoted. Folk costume and knowledge of Dragobete traditions are mandatory moments included in the regulation.
13. The district TVC entertainment contest is organized in November in the context of the National Youth Day. Each edition has a theme and generic that aims to highlight some of the gaps of behaviour observed and how to avoid them in everyday life. Teams formed by young people from different localities of the district participate in the competition. In 2017, the first edition took place, so far 4 editions have been held.

During all the festivals, the folk costume parade takes place;

Thematic exhibitions of folk craftsmen are organized;

The festivals organized in the territory aim to promote rural localities and their specific culture.

CULTURAL POTENTIAL

In addition to the functional framework and infrastructure specific to the field (cultural houses, libraries, museums, etc.), it is very important to take into account the fact that the Hincesti District has a considerable cultural potential, such as the numerous collectives of ethnographic and folklore creation, folk craftsmen. Currently, 145 folk craftsmen are known, of which 10 are members of the Union of Folk Craftsmen. Musical folklore has a special value, being represented by ethno-folkloric ensembles of adults and children, popular music orchestras.

Folk ensembles and other formations

Currently, on the territory of the Hincesti District, 22 artistic collectives with the Model Title, 3 craft centers and 61 circles and amateur formations are active.

The presence of this human potential favored the organization of several above-mentioned festivals, which are already becoming a tradition for the district and not only.

Of course, the visiting card of the district's culture is also represented by the artistic collectives, which have participated in a number of National and International Festivals:

Folkloric ensemble “Pe un picior de plai”, Pașcani Commune:

- National competition festival of winter traditions and customs for children “Florile dalbe”, 2021 edition, online, organized by CNCPPCI – Chisinau (20.12.2021)

Dramatic Theater Group for Children and Youth “Ghioceii”, Mingir Commune:

- National Festival of Amateur Theaters “Vasile Alecsandri”, XII edition, online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (31.03.2021)
- “Summer of Talents” International Theater Competition Festival – Romania, online format (June 2021)
- International Teen Theater Festival – Romania, online format (July 2021)
- International Theater Festival “Golden Talent Festival” – Romania, online format (November 2021)

“Prometheus” Dramatic Theater Troupe, com. Mingir:

- National Festival of Amateur Theaters “Vasile Alecsandri”, XII edition, online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (31.03.2021)
- International Theater Festival “Golden Talent Festival” – Romania, online format (November 2021)

Folk music group “Oiera”, Cărpineni Commune

- The Republican Festival of Pastoral Folklore – Căușeni, online format (March 11, 2021)

“Gălbenita” Folk Ensemble, Fundul Galbenei Village:

- Republican choreographic competition “Artico DANCE 2021” – ARTICO Republican Center, online format Chisinau (December 3, 2021)
- National festival-contest of winter traditions and customs for children “Florile dalbe”, 2021 edition, online, organized by CNCPPCI – Chisinau (20.12.2021)
- Folkloric show “People, story that there is much more” – Chisinau, organized by CNCPPCI (December 26, 2021)

The “Ciobănașii” Folk Ensemble, Negrea Village:

- National Folk Dance Contest Festival “La Vatra horelor”, online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (April 8, 2021)
- Republican Dance Festival “In bugeac in Căușeni” – Căușeni, online format (April 2021)
- Festival – national worship song contest – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (May 2021)
- Republican choreographic competition “Artico DANCE 2021” – ARTICO Republican Center, online format Chisinau (December 3, 2021)
- National festival-contest of winter traditions and customs for children “Florile dalbe”, 2021 edition, online, organized by CNCPPCI – Chisinau (20.12.2021)

“Prutuleț” Folk Ensemble, Leușeni Village

- International Festival “Bessarabia – nasha oselea”, Reni, Ukraine, online format (18.05.2021)

- National competition of greetings and carols, edition II, organized by the Parliament of Republic of Moldova – Chisinau, online format (10.12.2021)

“Ukrainca” Folklore Ensemble. Crasnoarmeiscoe Village

- International festival-competition “Friends on the air” – Ukraine, online format (March 2021)
- “Mărțișor” International Folklore Festival, XXXVIII edition, Reni, Ukraine, online format (March 6, 2021)
- “Plai Natal” International Art Festival, 17th edition, Chisinau, (August 2021)
- International festival of Ukrainian culture “Відчуйте серцем України” – online, Ukraine, Reni (November 15, 2021)

“Lăpușnița” Folk Dance Ensemble, Lăpușna Commune

- National Folk Dance Contest Festival “La Vatra horelor”, online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (April 8, 2021)
- The International Dance Festival “In the rhythm of dancing on the heights of Olympus” – h. Blood, online format (May 24, 2021)
- Republican choreographic competition “Artico DANCE 2021” – ARTICO Republican Center, online format Chisinau (December 3, 2021)

Popular Music Orchestra “Arcușul”, Sărata Galbenă Commune

- National Competition of Performers of Folk Instruments “Moldovian Violinists”, IX edition, – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (December 27, 2021)

Folk Dance Ensemble “Arcușul”, Sarata Galbena Commune

- “La Vatra horelor” National Folk Dance Competition Festival – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (April 8, 2021)
- National Competition of the Traditions and Customs of St. Basil – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (December 28, 2021)

“Andrieș” Popular Music Orchestra, Hincesti Municipality

- The national festival of popular music orchestras in memory of the Cimislia rhapsodist Ion Popușoi – Cimislia (July 4, 2021)

- National Competition of Performers of Folk Instruments “Moldovian Violinists”, IX edition – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (December 27, 2021)

“Bastina” Folk Ensemble, Caracui Village

- National competition festival of winter traditions and customs for children “Florile dalbe”, 2021 edition, online, organized by CNCPPCI – Chisinau (20.12.2021)
- National competition of greetings and carols, edition II, organized by the Parliament of the Republic of Moldova – Chisinau, online format (10.12.2021)

“Busuioc” Folkloric Ensemble, Sărata Galbenă Commune

- National Competition of the Traditions and Customs of St. Basil – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (December 28, 2021)

“Busuioc” Popular Music Orchestra, c. Cărpineni

- National Competition of Performers of Folk Instruments “Moldovian Violinists”, IX edition, – online format, organized by CNCPPCI – Chisinau (December 27, 2021)

Participation in sales-buying exhibitions of ceramic objects (potter – Adrian Onuță):

- Exhibition “Republican Fair of Folk Craftsmen” – Museum of Ethnography, Chisinau (February 14, 2021)
- Exhibition “National Fair of Small Producers”, Strășeni
- Republican Fair of Potters – Museum of Ethnography, Chisinau (March 7, 2021)
- Small Producers Fair – Ialoveni (April 25, 2021)
- Exhibition during the Republican Festival “La Nistru la mărgioară” – Soroca (June 27, 2021)
- Republican Fair of Folk Craftsmen – Museum of Ethnography, Chisinau (July 18, 2021)
- Exhibition during the Grape Festival – Durlești (August 15/22, 2021)
- Exhibition “National Fair of Folk Craftsmen” dedicated to Independence Day, Chisinau (27.08.2021)
- Exhibition “National Fair of Folk Craftsmen”, dedicated to Romanian Language Day, Chisinau (31.08.2021)

- Small Producers Fair – Cimișlia (August 28, 2021)
- Republican Fair of Small Entrepreneurs – Chisinau (September 19, 2021)
- Folk Craftsmen’s Fair – Chisinau (September 26, 2021)
- Folk crafts fair as part of the “Feast of the Sheep” Festival – Cimișlia (7/8/November 2021)
- Exhibition of folk craftsmen Museum of Ethnography, Chisinau (7/8.10.2021)
- Folk crafts fair “Sheep Festival”, Cimișlia (7–8.11.2021)
- Exhibition of folk craftsmen from the country, Orhei (7.11.2021)
- Exhibition frame Folkloric show “People, story that there is much more ahead” – Museum of Ethnography, Chisinau, organized by CNCPPCI (December 2, 2021)

ART EDUCATION

The educational process in schools is provided by qualified teachers. The average age of teachers and concertmasters is 50 years. Over the years, teachers have participated in continuous professional training activities, obtaining various teaching degrees

Artistic education is requested by children aged between 7–12 years. From the range of specialties offered by specialized artistic education institutions, the most requested remain music and visual arts.

All institutions manage study spaces, which, however, partially meet educational needs. This situation leads to the conclusion that the existing infrastructure is used to its full capacity. In the context of the demographic decline, the number of institutions is still preserved, the capacity of which is used to the maximum.

The School of Arts from Sarata Galbena Commune

The School of Arts from Sarata Galbena Commune is an institution with tradition. This year, the School celebrates 45 years since its opening. During these years, several generations of children have studied here, of whom the institution is very proud. Today, the former

graduates are part of prestigious orchestras, such as “Lăutarii”, the Advahov Brothers Orchestra, the Timisoara Symphony Orchestra, etc., practicing their artistic profession in different countries around the world. At the moment, the institution is entering a new stage, thanks to a space extending project, initiated by the Culture and Tourism Department and supported by the Hincesti District Council.

The school is attended by about 130 children from different localities, including from the Leova District, in the following departments: music, theater art and fine arts. In the future, it is planned to open a group of crafts (ceramics), within the fine art department, as the institution has both a craftsman to train the children in this technique, as well as a kiln for processing ceramics. In this way, the institution will be more attractive for children, having the ability to enroll as many pupils as possible.

The School of Arts from Cărpineni Commune, Hincesti

The School of Arts from Cărpineni Commune, Hincesti, offers to pupils from this locality, but also from the neighboring localities, the opportunity to study music, drawing and dance in a real educational space.

There are four artistic collectives at the school – ensembles of violinists and naistes, a choir and a taraf. The children speak with pride about their fellow countryman, Constantin Moscovici. The famous naist became an idol for young artists.

The headquarters for the art school was provided by the local Mayor Hall, while the repair and development of the institution have been financed from the budget of Hincesti District Council. The investment is worth 1.5 million lei.

LIBRARIES

Currently, the network of libraries from Hincesti District fulfills its specific functions and contributions to a large extent, despite the numerous changes of both political and economic order, which generate fluctuations of a financial and human nature. However, libraries mostly manage, through their activities, to capitalize on their document collections, to offer specialized services to a heterogeneous public and to organize, on their own behalf or in collaboration, relevant events for both specialists and the general public.

The legislative and regulatory framework, developed in recent years, directs public libraries towards the most active and effective involvement in the development of the communities in the territory. The Culture and Tourism Directorate is the institution that coordinates the activity of the libraries and deals with the synthesis and analysis of data on the activity of the entire Library System in the Hincesti District. Thus, the network of public libraries from the district comprises 51 units, including the “HH Antonie Plămădeală” District Public Library with evaluation category I, 16 public libraries with evaluation category II, 34 public libraries with evaluation category III. The district public library “HH Antonie Plămădeală” is a methodological center for the entire system of public libraries from the district.

The basic mission of the libraries from Hincesti District library network was and remains the promotion of books and reading among users of all ages, they serve as a central point of connection of citizens to valuable information, promoting access to universal values, facilitating the process of knowledge of national values.

Museums and Tourist Attractions

There are 231 monuments in Hincesti District. Among them, according to the genre, there are 82 of history, 44 of military glory, 45 of architecture, 2 of art, 102 of archeology, etc. By category, we have 143 monuments of national importance and 88 – of local importance.

Among the cultural institutions, the Museum of History and Ethnography from Hincesti Municipality occupies a special place, whilst the Hunting Castle of the Manuc-Bey boyar,

built in 1881 according to the project of the architect Bernardazzi, represents an architectural monument from the second half of the 19th century with historical, documentary, artistic, ethnographic, natural, memorial value, certified as national one.

Museums and Tourist Attractions from Hincesti district are the following:

The Historical and Architectural Complex Manuc-Bey from Hincesti Municipality

---

Years of construction: 1857–1861. Reconstructed in 2014–2016, the Palace hosts several museum rooms, conference and event rooms, as well as a public library in the attic of the edifice. Created by the family of an extraordinary personality – Manuc-Bey Mirzoian, former businessman, diplomat and patron of culture and religion. From the original complex, 4 buildings have been preserved until now: the Princely Palace, the House of Bailiff, the Iamandi House, the Hunting Castle. The Watch Tower was partially preserved, being in a degrading state, suffering multiple destructions during the 1941–1945 war, like the entire Complex, in fact.

Public Institution District Center of Culture "Manuc-Bey Mansion" from Hincesti

Arrowheads

Dating: Geto-Dacian period, 4th–3rd century BC.

Description: Bronze piece, triangular in shape, at one end pointed, at the other provided with three fins and a glove tube, component part of the arrow.

The bow and arrows were used as universal weapons: fighting and hunting. From the historical sources regarding the archers, Ovidiu's testimony is important, who said in "Tristia": "The barbarian enemies charge on their swift horses, the enemies are skillful riders, they shoot well with the arrow and devastate the entire neighboring land far and wide", referring to the incursions of the Getae into the Greek cities on the shore of the Black Sea. Ovidiu also wrote in "Letters from Pontus": "To make the wound more terrible, to cause death in two ways, the people here anoint the tips with viper venom."

They were found in the Hincesti region, in the Geto-Dacian fortress discovered in the village of Stolniceni.

Clay spindles

Dating: Geto-Dacian period, 4th–3rd century BC

Description: Bitronconic or discoidal pieces of burnt clay, with a small hole in the middle, which was used as a weight for primitive spindles, regulating their rotation. Clay spindles belong to the Geto-Dacian weaving craft. Provenance: They were discovered during archaeological research on the territory of Hincesti District in 1985.

The spindles used for spinning the wool or as weights for the weaving war come to remind us of the shepherding, spinning and weaving occupations present in the Carpathian-Danubian-Pontic area for thousands of years.

Iron knife blades

Date: 2nd century BC.

Description: Metal blade, part of the knife.

Material: Iron

Provenance: They were discovered during archaeological research in the 80s of the 20th century, carried out on the territory of Hincesti District.

Iron was used to make tools for ordinary household use, carpenters' tools, blacksmith's tools, sawing tools (pincers, sometimes reaching 1.20 m in length, anvils, sledgehammers, chisels, files) and other various iron objects of practical use; iron weapons: spearheads and spearheads, arrowheads, straight and curved swords (falces), chain mail, curved (sicae) and straight daggers; vessels (for example: when the Romans came, the craftsmen from a blacksmith workshop in Sarmizegetusa hid their tools in an iron pot that they buried in the ground), knives, spurs, "straps" (crampons) to facilitate walking on ice and snow, keys, iron hoops for buckets, barrels or crates, parts from the carriage, to these are also added the tools for processing

skins (rollers and needles), of stone (two-stick hammers) and fishing (rod hooks), as well as various household utensils (knives, scissors, razor blades, skewers and chains for holding metal vessels over the fire). The development of iron metallurgy in the Dacians is eloquently illustrated by the number of numerous and diverse tools, as well as in obtaining tools for ordinary household use, carpenters' tools, blacksmith's tools, lighthouse tools and other various tools.

Whetstone with hole

Dating: Geto-Dacian period, 4th–3rd century BC

Description: Discoidal and rectangular shaped stones with a small hole, used to sharpen knife blades or other metal tools.

Material: Stone

The objects were found in the Hincesti region, most of them being found in the Geto-Dacian fortress discovered in the village of Stolniceni during the archaeological excavations from 1985.

Burns

Dating: Geto-Dacian period, 4th–3rd century BC

Description: Bone of the knee joint in the hind legs of lambs or goats. There are right-hand and left-hand heathers, according to how they come out, from the right leg or the left leg of the cattle. With these wrists made from sheep, and called arsice, the boys play all kinds of games, starting with spring, until the time of the kite comes.

Provenance: During the archaeological research in the 1960s from the village of Mereșeni and Dancu, Hincesti District.

Lamb rinds are called miele, those removed from pastrami are called goats. Goats cannot gnaw with their teeth, and lambs can. This is the means by which the boys distinguish the varieties of heather from one another. The stick that children use to hit other sticks is called ichiu/tap. He, having to be bigger and heavier, becomes leaden. A goat is worth two lambs; one solva as three. Arsices were used by children in several games: the game in

armasie, the game in bei-bun, the game in Armenian, the game in sbenghi.

Iron sickle fragment

Dating: Geto-Dacian period, 4th–3rd century BC

Description: A hand-held agricultural tool used to harvest grain by cutting their stalks, consisting of a narrow and curved iron blade with the cutting edge inside

Historians believe that the sickle is an own creation of the Geto-Dacians. At the same time, the sickle is the basis of the Dacian falx, the famous weapon with which the Dacians had become formidable enemies of the Romans.

The iron sickle was found in the Hincesti region, most of them being found in the Geto-Dacian fortress discovered in the village of Stolniceni, during the archaeological excavations in 1985.

Bone piercers

Date: IV–III century BC.

Description: Bone tools that first appear in the Eneolithic, several thousand years ago. These were used for sewing as a needle, to break (most often) the animal skin.

Material: Animal bone

Iron scrapers

Date: IV-III century before Christ

Description: Iron scraper, a tool used to clean animal skin. The appearance of these objects in the arsenal of the Geto-Dacians speaks of the development of agriculture and the sedentary way of life of the Geto-Dacians. The archaeological object belongs to the Balkan-Danube culture.

Material: Iron

Bronze earrings and rings

Date: the 2nd–3rd century AD

Description: Earrings and rings made of a bronze wire, circular in section, with open ends, typical of Sarmatian migrants.

Material: Bronze

Provenance: The ornaments were discovered during archaeological excavations in the 1980s on the territory of Hincesti District.

Sarmatians are related to Iranians and Scythians. Entering in greater numbers in Moldova and Muntenia at the end of the 2nd century AD. On the territory of Moldova, the presence of the Sarmatians is confirmed in the Moldavian Plain, between the Prut and Jijia, and in Balților, between the Prut and Cogâlnic, in the plains of the lower reaches of the Dniester, Prut and Danube. In Muntenia, Sarmatians are attested between Buzau and Calmațui, Ialomița and Argeș. The last historical data concerning the Sarmatians appear in the sources of the 4th century AD, when they come into conflict with the Goths, later with the Geto-Dacians, who, moreover, defeated them, the last Sarmatian groups being assimilated by the natives.

Bone marrow

Date: the Geto-Dacian period 1st century before Christ – 1st century after Christ

Archaeological object belonging to the Geto-Dacian period. It was discovered in Dancu village, Hincesti District.

Clay nozzle

Dating: The 1st–2nd century AD.

Description: Tubular piece of clay through which silk is pulled into threads.

Material: Clay

Knife handle

Dating: The second century AD

Description: Bone piece, part of a knife that allowed it to be grasped and handled.

Material: Bone

Discovered during archaeological research in Hincesti District, carried out by Ion Gh. Hîncu, Academy of Sciences of Moldova, Archeology Center, in 1976.

Miniature clay pots

Dating: The 2nd–4th century AD.

Description: Small ceramic pots.

They were donated to the Hincesti Museum by Corobcov Vasile from Hincesti in 1981.

Horse figurine

Dating: The 6th century AD.

Description: Ceramic piece, of a brick shade, in the shape of a horse, which reminds of the importance of this animal in the faith and magical-religious practices of the Slavs.

Material: Ceramics

In ancient times, the Slavs were a migratory population, made up of many tribes and very numerous. The original homeland of the Slavs was located roughly on the territory of present-day Poland, with borders between the Vistula to the west, the Dnieper to the east, the Masurian Lakes and those between the Narew and Pripet tributaries to the north and the Galician Carpathians to the south. They reach the territory of Dacia in very large numbers in the 6th century AD. As a religion, the ancient Slavs were animists, that is, they believed that all surrounding things and natural phenomena had a soul. They worshiped several great deities, such as: Perun, Svarog, Troian, etc.

The Hunting Castle

It is the design of the architect Alexandru Bernardazzi. It was built in 1881, the commander being the son of Manuc Bey, Ion Murad. The Hunting Castle was built in the style of French villas.

Red brick manufactured at the estate using a special technology was used in the construction. On the walls of the castle you can see pictures of hunting dogs and hunting utensils. Bernardazzi's creation has remained intact, although it was erected 140 years ago, even the wooden frames with wolf faces bear the marks of the passing of time. Until 1940, this castle fulfilled its former function, housing rooms with weapons and hunting trophies. During the years of Soviet power, this castle served as an office for the forestry administration. Nearby, dances and weddings were organized in the club in front of the castle.

Negrea Village Museum

The museum was officially opened on May 18, 2016 and is unique due to its exhibits belonging to the 17th–19th centuries. The museum exposes to the public a reflection of a peasant house with several rooms, each having its specific destination:

- The Largest Room, with the dower, dower chest, table, wooden bed and other objects;
- The Parents' bedroom with a heated bed from clay, a cradle for children, a hanger with clothes and other pieces (the little room);
- Grown up girl's or boy's bedroom;
- Kitchen, equipped with furniture, dishes and old attributes;

A weaving room (where a weaving loom is installed with all attributes needed for spinning, twisting, warping, carding and other stuffs that preceded the actual type of weaving), as well as a collection of towels;

In the corridor and on the stairs, which are made up of several segments, there are exposed work tools, various old objects, old clothes, photos depicting different episodes from the life of the villagers, icons, towels, embroidery and other things made and used by the people from Negre Village in different periods of time, including the contemporary period.

The Museum of History and Ethnography from Ciuciuleni Village

---

The Museum of History and Ethnography from Ciuciuleni is located in the center of the village in the former administrative building of the collective farm, founded through the Decision of the Ciuciuleni Village Council from 16.11.2004. The museum is an unique one due to its exhibits belonging to the 12th–19th centuries.

The concept of the museum is reflected in the following compartments: Objects of worship; Objects of military glory; “Casa Mare” Hall; Folk crafts; “Old furniture” Hall; Viticulture and Winemaking; Numismatics; Electrotechnical devices; Samples from the natural scientific reserve “Codru”; Protocol objects.

The museum exhibition presents to the visiting public the evolution of the most widespread crafts: pottery, wood, metal, stone and leather processing, carpet and cloth weaving,

folk wear, embroidery and crocheting, vegetable fiber braiding. Items made by craftsmen in different periods, including contemporary ones, are exhibited in the museum. Along with the pieces used in everyday life, you can also admire the decorative ones made with much taste and refinement. Work tools are also present in the exhibition, many of which are no longer used today. Of particular interest are the samples from the Natural Scientific Reserve “Codru” (animal, vegetable, minerals).

The Museum-Hall “Constantin Tanase” from Nemteni Village

The Museum Hall “C. Tanase” is dedicated to Constantin TANASE – writer, linguist, journalist, politician. The author’s early and posthumous works, personal objects, photographs, paintings reflecting his life and activity are exhibited here.

The Fine Art Exhibition of the Painter Timotei Batranu from the Nemteni Village

---

The two exhibition halls contain works which can be considered a mirror of the times, people and places from the area.

The half-length sculpture of Angela PADURARU, folk musician.

MINGIR VILLAGE MUSEUM

The Village Museum, founded in the years 1960–1980 by the teacher and mayor Tudor MARDARI, comprised such exhibits as guns and military accessories used during the Second World War.

In 2014, a museum showing the life of the villagers was initiated and completed with pieces from everyday use, as well as items of villager’s culture – weaving stacksacks, furniture and things from the Casa Mare, household items etc.

The founder and initiator of it is Elena MIRCOS.

OUTSTANDING PERSONALITIES BORN IN HINESTI DISTRICT

Alexandru LAPUSNEANU had two reigns in Moldova: during September, 1552 – November. 1561; March. 1563 – March. 1568. His real name is Petru STOLNICUL. He is the illegitimate son of Bogdan the 3rd and Anastasia from Lapusna, nicknamed “Lapusneanu” in the 17th century, after the name of the Lapusna borough, the place of his childhood.

Stefan HOLBAN. Born in Carpineni Commune, Hincesti, on August 1, 1886, he became the Head of the Teachers’ Association of Lapusna County, the Prefect of Lapusna, Deputy in the Romanian Parliament (1919, 1932). After the occupation of Bessarabia, together with his family he retreated across the Prut, where, however, he did not escape the red terror. In 1957, he was arrested and sentenced to 15 years of hard works for his expressed political opinions. On August 27, 1961, the political prisoner Ștefan HOLBAN died in the communist prison from Botoșani, and even today it is not known exactly where he was buried, most of the graves in the cemetery near the prison having no crosses.

Antonie (Leonida) PLAMADEALA (born on November 17, 1926, Stolnicești, Lapusna County, Bessarabia; died on August 29, 2005, Sibiu, Romania)

was a high hierarch of the Romanian Orthodox Church, Orthodox Metropolitan of Transylvania (1982–2005), theologian and writer, honorary member of the Romanian Academy of Science.

Angela PADURARU (b. June 6, 1938, Nemteni – d. July 26, 1995, Chisinau) – folk musician, promoter of authentic folklore, performer of romances, who left about 200 songs in the golden fund of Radio and TV.

Constantin TANASE (b. June 24, 1948 – d. October 30, 2014) was the founder, director and columnist of “TIMPUL” newspaper. As linguist, doctor of philology, Constantin Tanase cultivated the love for the native language even under Soviet power.

Timotei BATRANU, born on April 12, 1944, in Balauresti Commune, Lapusna County, is an outstanding painter. He is the author of the tallest icon in Moldova, “The Enthroning Savior”, a work that measures over 1.70 meter in height.

Mihai GRIBINCEA, doctor in historical sciences, Ambassador of the Republic of Moldova in Romania, former Ambassador of the Republic of

Moldova in BENELUX and at NATO, former councillor to the High Commissioner for National Minorities.

Nicolae ESANU, Deputy Minister of Justice, member of the Venice Commission.

Tudor CASAPU, Olympic champion, World champion, Chairman of the Weightlifting Federation from Moldova.

Valeriu LAZAR, ex-Deputy Prime Minister, Minister of Economy.

Dumitru UNGUREANU (born in 1942), Doctor in technical sciences, Vice-rector at the Technical University of Moldova

Vasile SIRBU (born in 1945), Doctor of sciences, Professor at the State University of Medicine and Pharmacology “Nicolae TESTEMITEANU”

Nicolae GRIBINCEA (born in 1961), composer, singer, dancer, folklorist, member of “Plaesii” Ensemble

Mihai CIOBANU, born on February 20, 1953, in Bujor, Hincesti, is a Moldovan singer of traditional

music from Republic of Moldova; Popular Artist, the Holder of the “Order of the Republic”, the Order “Gloria Muncii”. Throughout his career, Mihai CIOBANU has recorded over 300 songs, one of the most famous being “The parental home is not for sale”, on the poem of Grigore Vieru and his own music.

Appraisals:
Grigore VIERU

“Mihai Ciobanu – the artist who, through the power of grace, convinces us that life is worth living and that it is a shame to be angry with it, even if the times are against man. I feel wonderful inside the song of this charming singer who comes from Bujor of Hîncești, splashed in the eternal waters of the Prut”

Nicolae BOTGROS

“Mihai Ciobanu is a real artist, he doesn’t look forward for glory, he doesn’t waste his time to make cheap popularity.”

Vasile ROMANCIUC

“Mihai Ciobanu’s soft, gentle, comforting voice is, at the same time, deep and convincing: it gathers us in one soul, in one faith, in one love. The artist’s songs are high lessons of humanity and kindness, wisdom and beauty, light and hope. Collected from all our villages, Mihai Ciobanu’s songs, happier or sadder, make up a true anthology of Bessarabian feeling”

Constantin Moscovici, born on October 2, 1962, in Carpineni, is a musician and composer of light music from the Republic of Moldova. The artist's visit card is considered the play "The Lone Shepherd" by James Last.

Prizes:

1981 – Grand Prize at the International Festival from Ashabad, Turkmenistan,

1982 – Second place at the Music Festival in Riga, Latvia,

1998 – Special Prize at the "Memory" Festival from Brest, Belarus,

2000 – receives the title "Master of Art", Republic of Moldova;

2006 – Doctor Honoris Causa (University of Komrat, Gagauzia);

2008 – "Civic Merit" Medal;

2009 – Gets the title "People's Artist";

2012 – Labor Order;

2018 – Francisco Skorina Medal (Belarus);

2020 – Order of Honor;

Ana Pascaru, PhD in philosophy, studied at the State University of Moldova, Faculty of History (1970–1975), then worked as a museographer at the Museum of History in Chisinau (1975–1977).

She completed her doctorate at the Institute of Philosophy from Moscow

(1977–1981), and since 1981 has been employed as an intern scientific researcher at the Philosophy and Law Section of the Academy of Sciences of Moldova. In the same year, she teaches at the Institute of Philosophy in Moscow. Obtained the doctor degree in philosophical sciences.

From 1981 to 2002, Ana Pascaru worked in various scientific positions – trainee researcher, scientific researcher, senior scientific researcher – within the Philosophy and Law Section, then the Institute of Philosophy, Sociology and Law of the Academy of Sciences of Moldova. In 2002, Ana Pascaru was elected on the basis of competition as head of the Philosophy Sector of the Institute of Philosophy, Sociology and Law of the Academy of Sciences of Moldova.

Petru UNGUREANU (born on August 26, 1894, in the Boghicieni Village, Hincesti District, Bessarabia – died on December 12, 1975, Chisinau) was a scientist, specialist in the field of winemaking technology, who was elected a complete member of Academy of Sciences of Moldova.

On August 1, 1961, he was elected as a corresponding member of the Academy of Sciences of Moldova. He is considered the patriarch of Moldovan winemaking.

Hincesti Winery, located in the Codru wine region, right in the heart of Hincesti, represents a significant part of Moldova's winemaking history. Its history dates back to the 19th century, when the Hincesti winery was founded by Manuc Bey, a prominent and controversial personality who spent a period of his life in this town. In the Town

of Hincesti, his descendants founded a wine factory, which later played an important role in the modernization of the viticulture industry throughout Moldova. Secular traditions and technological secrets are preserved to this day. The winery is equipped with 2 wine bottling lines, the first bottling line for sparkling wines and the second bag-in-box packaging line.

CONCLUSIONS

Through all what we have presented in this work, we have tried to comprise as far as possible, from a historical-evolutionary aspect, the facts, achievements and every day life activities of people from the geographical area corresponding to the current territory of Hincesti District, as well as to highlight what largely defines us and what we are proud of – the cultural life of the area, consistent and valuable at the same time. We would like to believe that we have succeeded, but the merits here, surely, belong to the prominent personalities and institutions, who activated and continue to activate with talent, enthusiasm and perseverance, successfully realizing different aspects of the Hincesti cultural phenomenon.

That's why we wanted to emphasize that, if considering the CULTURE Chapter, we really have a significant word to say both at home and abroad, the residents of Hincesti land being traditionally among exponents of the cultural elite at the country level. This assertion is based mainly on the numerous appreciations coming from outside, with reference to our painters, musicians, performers, instrumentalists, dancers, folk craftsmen, teachers and artistic entities that cultivate such talents.

The main conclusion, which crystallizes after reading this booklet, is that all of us, but especially the young generation, have the duty to value and further develop the cultural heritage, built with much care, to preserve and promote authentic folk art and traditions, to ensure a favourable climate for integration of the mentioned dower in the national and international cultural circuit.

GALERIE

FOTO

Mereșeni „O istorie din perioada romană”
Mereșeni “A history from the Roman period”

Mereșeni „O istorie din perioada romană”
Mereseni “A history from the Roman period”

Lăpușna „Așezare menționată pentru prima dată într-un document emis de Alexandru cel Bun”
Lapusna “Settlement mentioned for the first time in a document issued by Alexandru cel Bun”

Lăpușna „Așezare menționată pentru prima dată într-un document emis de Alexandru cel Bun”
Lapusna “Settlement mentioned for the first time in a document issued by Alexandru cel Bun”

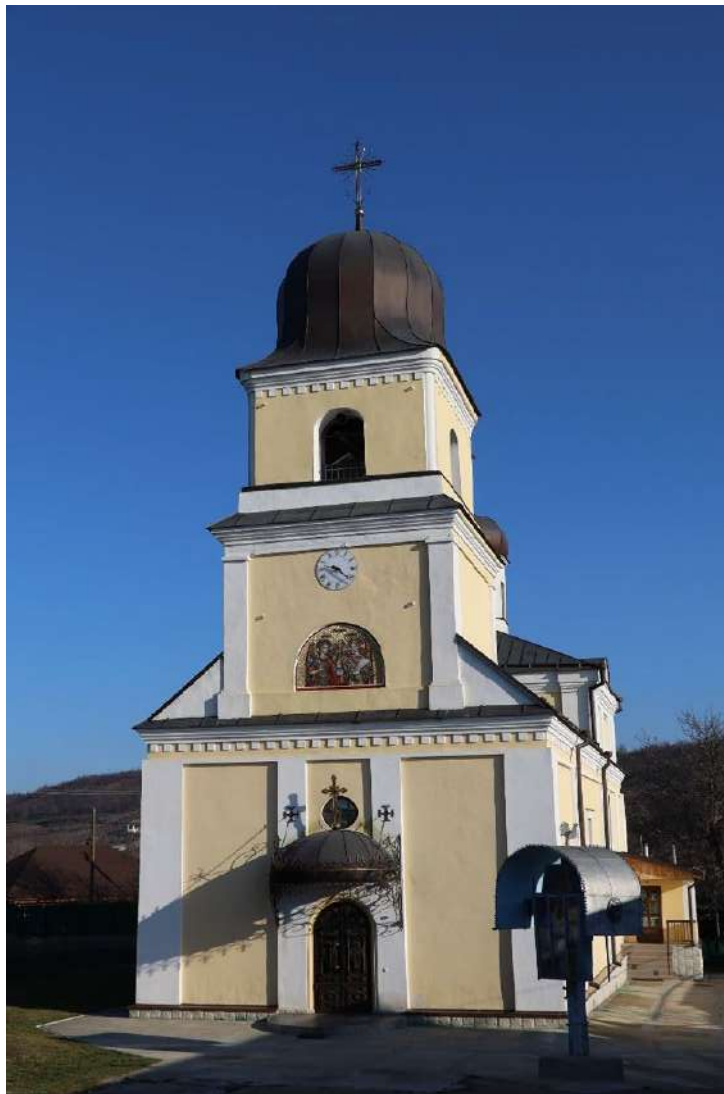
Cățeleni „Satul Movilelor”
Cățeleni “Village of Mounds”

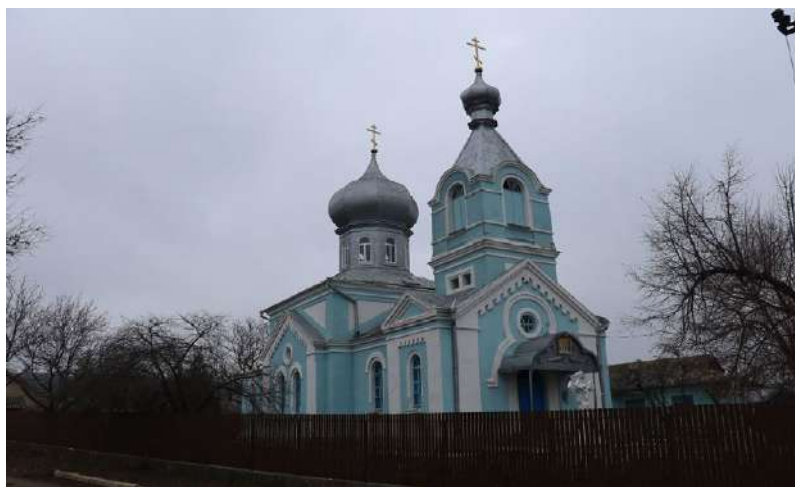
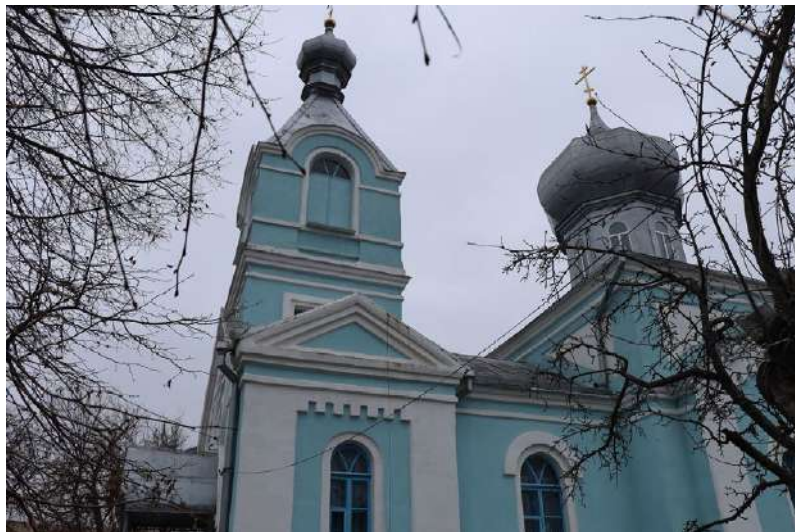
Boghiceni „Beciul Turcului”
Boghiceni, “Turk’s Cellar”

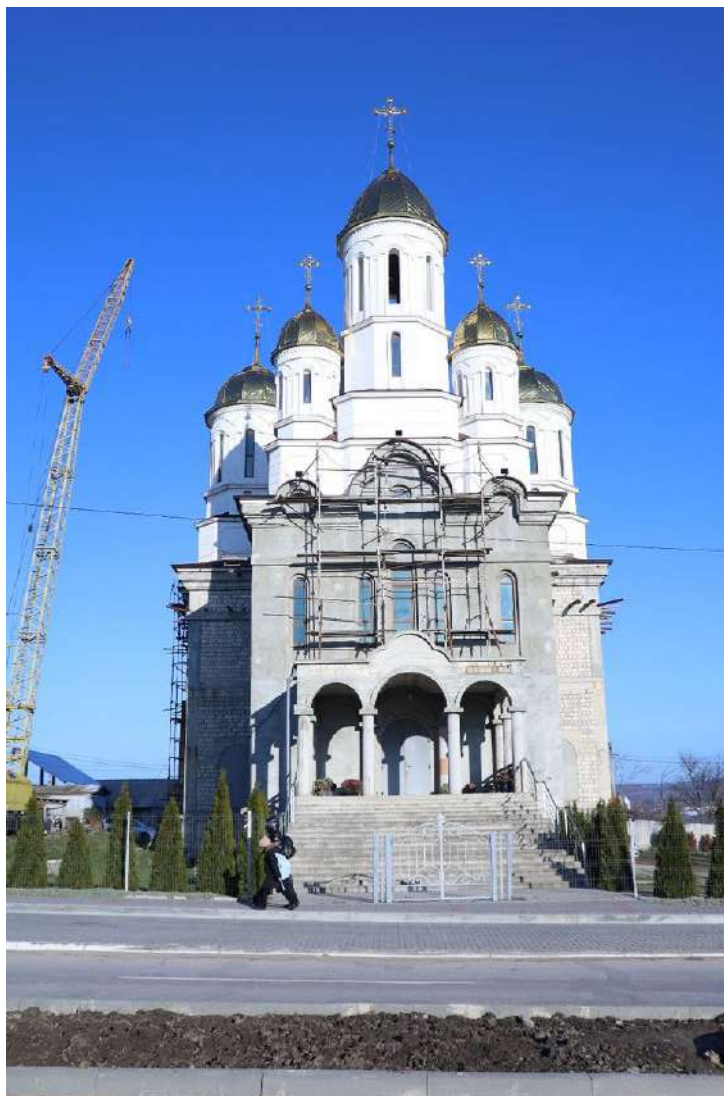
Biserica „Mai Marilor Voievozi Mihail si Gavriil”, comuna Lăpusna
Church of “Great Voievodes Michael and Gabriel”, Lăpusna Commune

Biserica „Acoperământul Maicii Domnului”, satul Obileni, raionul Hîncești
Church of “The Assumption of Holly Mary”, Obileni Village, Hincesti District

Catedrala din Hîncești „Sfinții Mihail și Gavril”
Hincesti Cathedral “Saint Archangels Michael and Gabriel”

Festivalul „Cântecul vibrația sufletului”
“Song Vibration of the Soul” Festival

Festivalul „Așa-i jocul din străbuni”
“This is the dance from the ancestors” Festival

Festivalul „Bujorel floare de dor”
“Peony flower of longing” Festival

Festivalul „Drag mi-e portul strămoșesc”

“I love my ancestral clothes” Festival

Festivalul „Dragobetele – sărută fetele”
“Dragobetele – kiss the girls” Festival

Școala de arte din Hîncești
The School of Arts from Hincesti Municipality

Biblioteca publică raională „Î.P.S. Antonie Plămădeală”
District Public Library “His Holliness Antonie PLAMADEALA”

Biblioteca publică raională „Î.P.S. Antonie Plămădeală”
District Public Library “His Holliness Antonie PLAMADEALA”

Complexul istorico-arhitectural Manuc Bey din mun. Hîncești

The Manuc Bey Historical and Architectural Complex from Hincesti Municipality

Complexul istorico-arhitectural Manuc Bey din mun. Hîncești
The Manuc Bey Historical and Architectural Complex from Hincesti Municipality

Muzeul satului Negrea
The Museum from Negrea Village

Muzeul satului Negrea
The Museum from Negrea Village

Muzeul satului Negrea
The Museum from Negrea Village

Muzeul de Istorie și Etnografie din s. Ciuciuleni
The Museum of History and Ethnography from Ciuciuleni Village

Muzeul de Istorie și Etnografie din s. Ciuciuleni

The Museum of History and Ethnography from Ciuciuleni Village

Sala-muzeu „Constantin Tănase” din satul Nemțeni
The Museum-Hall “Constantin TANASE” from Nemteni Village

Sala-muzeu „Constantin Tănase” din satul Nemțeni
The Museum-Hall “Constantin TANASE” from Nemteni Village

Muzeul satului Mingir
The Museum from Mingir Village

Muzeul satului Mingir
The Museum from Mingir Village

Muzeul satului Mingir
The Museum from Mingir Village

Muzeul satului Mingir
The Museum from Mingir Village

Muzeul satului Mingir
The Museum from Mingir Village

Muzeul satului Mingir
The Museum from Mingir Village

t

Uniunea Europeană este formată din 27 de state membre care au decis să-și unească, resursele și destinele. Împreună, într-o perioadă de extindere de 50 de ani, au construit o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, menținând în același timp diversitatea culturală, toleranța și libertățile individuale. Uniunea Europeană se angajează să împărtășească realizările sale și valorile sale cu țările și popoarele de dincolo de granițele sale.

Această publicație a fost produsă cu sprijinul Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații intră în responsabilitatea Consiliului Raional Hîncești și nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene sau a structurilor de management ale Programului Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020.

Date de contact:
tel: +373 269 22058
proiectmmhincesti@gmail.com
www.ro-md.net

Acest proiect este implementat de Consiliul Raional Hîncești

This project is funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

The European Union is made up of 27 Member States who have decided to gradually link together their knowhow, resources and destinies. Together, during a period of enlargement of 50 years, they have built a zone of stability, democracy and sustainable development whilst maintaining cultural diversity, tolerance and individual freedoms. The European Union is committed to sharing its achievements and its values with countries and peoples beyond its borders.

This publication/material has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of Hincesti District Council and can in no way be taken to reflect the views of the European Union or of the Joint Operational Programme Romania-Moldova 2014-2020 management structures.

Contacts:

phone: +373 269 22058

proiectmmhincesti@gmail.com

www.ro-md.net

This project is implemented by the Hincesti District Council

This project is funded by
the European Union

Romania-Republic of Moldova
ENI-CROSS BORDER COOPERATION

